

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

หนังสือ

กนก วงษ์ตระหง่าน, การเมืองในระบอบประชาธิปไตย. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยมหาวิทยาลัย, 2528.

กมลลักษณ์ รัตสกุล, วิวัฒนาการแรงงานในรอบ 200 ปีแห่งกรุงรัตนโกสินทร์. กรุงเทพ-
มหานคร : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2526.

กรมแรงงาน, การบริหารแรงงานในประเทศไทย 2533-2534. กรุงเทพมหานคร :
โรงพิมพ์องค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึก, 2535.

กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน, สถานการณ์แรงงานไทย. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์
คุรุสภา. 2533, 2534, 2535, 2536.

กรรณชญา พูนพิณ, สังคีต พริยะรังสรรค์. เศรษฐกิจการเมืองสำหรับนักสหภาพแรงงาน.
กรุงเทพมหานคร : มูลนิธิ ฟรีดริช เอแบรท, 2534.

เกษมสันต์ วิลาวรรณ. กฎหมายแรงงานกับการบริหารงานบุคคล. กรุงเทพฯ : บริษัทพิมพ์ดี
จำกัด, 2535.

_____ . กฎหมายแรงงานสัมพันธ์ : พร้อมแนวคำพิพากษาศาลฎีกา. หลักการและวิธีปฏิบัติ.
กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์นิติบรรณการ.

จรูญ สุภาพ. ลัทธิการเมืองและเศรษฐกิจเปรียบเทียบ. กรุงเทพฯ : บริษัทโรงพิมพ์ไทยวัฒนา
พานิช, 2533.

_____ . ระบบการเมืองเปรียบเทียบ (ประชาธิปไตย : เผด็จการ) และหลักวิเคราะห์
การเมืองแผนใหม่. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช, 2519.

จรัส ลากเจริญสุข. บทบาททางการเมืองของ ศ.บุญชนะ อัตถากร. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2537.

ฉันทิมา อ่องสุรภัย แปล. ลัทธิคอมมิวนิสต์ : วิเคราะห์. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัย
ธรรมศาสตร์, 2526.

- ชุมพร สังขปรีชา. ปรัชญาและทฤษฎีการเมืองว่าด้วยชนรรมชาติมนุษย์. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2531.
- ณรงค์ เพชรประเสริฐ. ธีรภัทร์ เสรีรังสรรค์. สังคมเมืองกับเศรษฐกิจการเมืองไทย, กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์อักษรไทย, 2530.
- ดำรงห์ เรืองสุธรรม, จรูญ ละสา. ขบวนการกรรมกรในประเทศไทยกับการต่อสู้เคลื่อนไหวและพัฒนาการของแรงงาน, นนทบุรี : สำนักพิมพ์สันติธรรม, 2529.
- รัชชัย อูราสุข, บทบาทหน้าที่องค์การนายจ้างและองค์การลูกจ้าง, กรุงเทพฯ : กรมแรงงาน (เอกสารประกอบคำบรรยาย 4 สิงหาคม 2535), 2535.
- นิคม จันทรวิฑูร. แรงงานไทยกับสหภาพแรงงาน, กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช, 2525.
- _____ . แรงงานไทย : การเดินทางที่ยาวนาน, กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช, 2524.
- _____ . กรมแรงงานกับองค์การกรรมกรระหว่างประเทศ, กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การซื้อและการขาย แห่งประเทศไทย จำกัด, 2521.
- _____ . แรงงานไทยจาก ร.ส.ช. ถึง ขบวนการ 2, กรุงเทพฯ : มูลนิธิเสรีศรีช เอแบรท, 2534.
- บัณฑิตย์ ชนชัยเศรษฐวุฒิ. วิพากษ์กฎหมายแรงงานสัมพันธ์ : 20 ปีแห่งการถอยหลัง, กรุงเทพฯ : มูลนิธิอารมณ พงศ์พจน์, เมษายน 2538.
- ประคนธ์ พันธุ์วิชาติกุล. คำอธิบายพระราชบัญญัติแรงงานสัมพันธ์ พ.ศ. 2518 ฉบับพิสดาร, กรุงเทพฯ : รุ่งศิลป์การพิมพ์, 2527.
- ศุสสดี สัตยมานะ. รัฐวิสาหกิจไทย องค์การและการจัดการ, กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2529.
- พงศ์เพ็ญ ศกุนตาภัย. ทฤษฎีการเมืองยุคใหม่, กรุงเทพฯ : หจก. พิมพ์อักษร, 2536
- พฤทธิสาม ชุมพล. ม.ร.ว. ระบบการเมือง : (ความรู้เบื้องต้น), กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2535.
- พิพัฒน์ ไทยอารี. รัฐวิสาหกิจ โครงสร้าง การบริหารและนโยบาย, กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2529.

- มนตรี เจนวิทย์การ. สังคมวิทยาการเมือง : การศึกษารัฐศาสตร์แนวกลุ่ม, กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2527.
- มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช. การเมืองระหว่างประเทศในเอเชีย, เอกสารประกอบชุดวิชา, กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, 2535.
- มูลนิธิอารมณ พงศ์พจน์. ระบบโทรภาคกับขบวนการแรงงานไทย, กรุงเทพฯ : มูลนิธิอารมณ พงศ์พจน์, 2532.
- แรงงานและสวัสดิการสังคม, กระทรวง. 75 ปีแห่งความสัมพันธ์ไทยกับองค์การแรงงานระหว่างประเทศ, กรุงเทพฯ : ห้างหุ้นส่วนจำกัด บ. สัมพันธ์พาณิชย์, 2537.
- ลิจิต ชีรเวดิน. วิวัฒนาการการเมืองการปกครองไทย, กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2537.
- สมศักดิ์ เจริญศรีสกุล. ประวัติศาสตร์ต่อสู้ของชนชั้นกรรมกรไทย, กรุงเทพฯ : รพี, 2532.
- สวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน. กรม. สถิติแรงงาน 2536, กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2537.
- สัญญา สัญญาวิวัฒน์. ทฤษฎีสังคมวิทยา การสร้าง การประเมินค่า และการใช้ประโยชน์, กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2536.
- สุพล ด้วยตั้งใจ. ว่าที่ร้อยตรี, ประสงค์ ชิงชัย, ประดิษฐ์ ฮวบเจริญ, ทนท ทองดีเจริญ. รวมกฎหมายแรงงาน, กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ Science Center, 2536.
- อकिन รพีทัศน์. สังคมไทยสมัยรัตนโกสินทร์ พ.ศ. 2535-2416, กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ พิมเนศ. 2518.

วิทยานิพนธ์

- ชาญวิทย์ เกษตรศิริ. รวมบทคัดย่อ วิทยานิพนธ์ที่เกี่ยวกับการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยของไทย, กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ทัศนัย สุวรรณศิลป์. การก่อตัวและบทบาททางการเมืองของสหภาพแรงงานการไฟฟ้านครหลวง, วิทยานิพนธ์ปริญญาโท บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2520.

ธวัชชัย วงษ์มณฑล. การก่อตัวและบทบาทของสภาองค์การลูกจ้างในฐานะกลุ่มผลประโยชน์ในประเทศไทย : ศึกษาเฉพาะกรณี สภาองค์การลูกจ้างสภาแรงงานแห่งประเทศไทย, วิทยาลัยนิพนธ์ปริญาต บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2533.

มิศรา สตะเวทิน. การก่อตัวของกลุ่มอิทธิพลในกระบวนการทางการเมืองของไทย, วิทยาลัยนิพนธ์ปริญาต บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2519.

วารสารและหนังสือพิมพ์

วารสาร

กองวิชาการและแผนงาน, "ศัพท์แรงงาน", วารสารแรงงานสัมพันธ์, (มกราคม-กุมภาพันธ์ 2536.)

ภาวี ณ คีรี, "สภาพแรงงาน : ดาบแห่งความยุติธรรม?", วารสารถึงสูง, (มกราคม 2536.)

จามจรี เมธีวงศ์, "ปัญหาการขยายอำนาจของทหารควบคุมรัฐวิสาหกิจ", วารสารถึงสูง, (กันยายน 2535)

จิติ มรัตนันต์, "สภาพแรงงานรัฐวิสาหกิจกับการมีส่วนร่วมในการเคลื่อนไหวประชาธิปไตย", วารสารถึงสูง, (กันยายน 2535)

ชลินทร์ อมรธรรม, "สาระสำคัญของกฎหมายแรงงาน", วารสารแรงงานสัมพันธ์, (พฤศจิกายน-ธันวาคม 2536.)

นิคม เต็งใหญ่, "แรงงานไทยปี 37", แรงงานปริทัศน์, (มกราคม 2537).

นิเวศน์ สีห์โรตบุตรณ์, "นโยบายด้านแรงงานของพรรคการเมืองในทัศนะของผู้ใช้แรงงาน", วารสารถึงสูง, (กันยายน 2534)

นุกูล รกกิจ, "2 ปี รัฐบาลชวน ผู้ใช้แรงงานต้องการอะไร?", แรงงานปริทัศน์, (ตุลาคม 2537.)

บัญญัติ กลั่นสุวรรณ, "สรุปการสัมมนาทางวิชาการ เรื่อง แรงงานรัฐวิสาหกิจ : สถานการณ์แรงงานในยุครัฐบาลอานันท์", วารสารถึงสูง, (กันยายน 2534).

- บัณฑิต ธรรมตรีรัตน์. "เปรียบเทียบข้อแตกต่าง พ.ร.บ.แรงงานสัมพันธ์ พ.ศ. 2518 กับ พ.ร.บ. พนักงานรัฐวิสาหกิจสัมพันธ์ พ.ศ. 2534, วารสารถึงสูง, (กรกฎาคม 2534.)
- _____. "แรงงานรัฐวิสาหกิจยุค รสช. ถอนกั๊ก้าว", วารสารถึงสูง, (พฤศจิกายน 2534.)
- _____. "สิทธิแรงงานรัฐวิสาหกิจได้ทอปฏิท", วารสารถึงสูง, (มกราคม 2535)
- บัณฑิตย ชาญ เศรษฐวุฒิ. "ยุบสหภาพแรงงานรัฐวิสาหกิจ : แบ่งแยกสลายหลังขบวนการแรงงาน", วารสารถึงสูง, (พฤศจิกายน 2536.)
- ประทีป ชาญสมศรี. "1 ทศวรรษ มูลนิธิอารมณ พงศ์พจน์", วารสารถึงสูง, (เมษายน 2536.)
- วิบูลย์ แก้วเพทาย. "สหภาพแรงงานรัฐวิสาหกิจคือ หลักการพื้นฐานของการพัฒนาประเทศ", วารสารถึงสูง, (กันยายน 2534.)
- แล ดิลกวิทย์รัตน์. "การเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจการเมืองกับการปรับบทบาทของขบวนการแรงงาน", วารสารถึงสูง, (ตุลาคม 2533.)
- ศิริตรภ คสามวิบูลย์. "ขบวนการแรงงานในครึ่งปีแรกของระบอบรัฐประหาร", วารสารถึงสูง, (มกราคม 2535.)
- สมศักดิ์ สามีคศิธรรม. "วิเคราะห์สองทศวรรษของขบวนการแรงงานภาคเอกชน : อดีต (2525-ปัจจุบัน), รัฐศาสตร์สาร, (ปีที่ 17 ฉบับที่ 3).
- สมศักดิ์ รักษ์สุข. "ผู้ชี้แรงงานได้อะไรจากการกระจายอำนาจ", แรงงานปริทัศน์, (มีนาคม 2537.)
- สัจจา สุริยกุล ณ อุษยา. "กองทัพแรงงานรัฐวิสาหกิจ", วารสารถึงสูง, (มีนาคม 2535.)

หนังสือพิมพ์

หนังสือพิมพ์ ฐานเศรษฐกิจ

หนังสือพิมพ์ สยามโพสต์

หนังสือพิมพ์ ประชาชาติธุรกิจ

หนังสือพิมพ์ เดลินิวส์

หนังสือพิมพ์ ผู้จัดการ

หนังสือพิมพ์ ไทยรัฐ

หนังสือพิมพ์ มติชน

หนังสือพิมพ์ สยามรัฐ

หนังสือพิมพ์ สยามรัฐ สัปดาห์วิจารณ์

ภาษาอังกฤษ

Book

- Almond, Gabriel A., and Powell G. Bingham, Jr., Comparative politics Today : A world view, Boston : Little, Brown and Company, 1980.
- Almond, Gabriel A., and Coleman, J.s. The Politics of Developing Areas, Princeton : Princeton University Press. 1960.
- Dahl, Robert, Who Governs? Democracy and Power in an American City, New Haven and London : Yale University Press, 1961.
- Dowes, Robert E. and Hughes John A., Political Sociology, London : John Wiley and Sons, 1972.
- Easton David, A Framework for Political Analysis, Englewood Cleffs : Prentice Hall, 1965.

ศูนย์วิทยุโทรพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สาระสำคัญของกฎหมายแรงงาน

สรุปรวบรวมโดย ชลินทร์ อมรรธรรม
อดีตอธิบดีกรมแรงงาน

กฎหมายคุ้มครองแรงงาน

(จากประกาศของคณะปฏิวัติฉบับที่ 103 ลงวันที่ 16 มีนาคม 2515

และประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่อง การคุ้มครองแรงงาน

ลงวันที่ 16 เมษายน 2515)

ให้นายจ้างปฏิบัติหรือดำเนินการ ดังต่อไปนี้

เวลาทำงาน เวลาพัก และวันหยุด

1. ให้ประกาศกำหนดเวลาทำงานปกติไว้ ซึ่งไม่เกิน ดังนี้
อุตสาหกรรม สัปดาห์ละ 48 ชั่วโมง งานขนส่ง วันละ 8 ชั่วโมง งานที่อาจเป็นอันตราย สัปดาห์ละ 42 ชั่วโมง งานพาณิชยกรรมและงานอื่น ๆ สัปดาห์ละ 54 ชั่วโมง (3)
2. สำหรับการขนส่ง ห้ามทำงานเกินเวลาทำงานปกติ เว้นแต่ได้รับอนุญาตจากอธิบดีกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน (4)*
3. สำหรับงานที่อาจเป็นอันตราย ห้ามทำงานเกินเวลาทำงานปกติ (5)
4. จัดให้มีเวลาพักไม่น้อยกว่าวันละ 1 ชั่วโมง แต่จะตกลงกันให้พักครั้งละไม่น้อยกว่า 20 นาที รวมกันไม่น้อยกว่า 1 ชั่วโมงก็ได้ (6)
5. เวลาพักมิให้บังคับแก่งานที่ต้องทำติดต่อกันไปที่ถูกจ้างยินยอมแล้ว หรืองานฉุกเฉินจะหยุดมิได้ (6)
6. ให้มีวันหยุดประจำสัปดาห์ ๑ ละไม่น้อยกว่า 1 วัน (7)
7. สำหรับงานโรงแรม งานขนส่ง งานในป่า งานในที่ทุรกันดาร งานประมง จะตกลงกันสะสมและเลื่อนวันหยุดประจำสัปดาห์ไปเมื่อใดก็ได้ แต่อยู่ในระยะเวลาไม่เกิน 4 สัปดาห์ (7)

* เลขานวงเล็บท้ายข้อความ คือเลขข้อของประกาศ หรือเลขมาตราของกฎหมายฉบับนั้น

8. ให้ประกาศวันหยุดตามประเพณีไม่น้อยกว่า 13 วัน (รวมวันที่ 1 พฤษภาคม ด้วย) (9)

9. ถ้าวันหยุดตามประเพณีตรงกับวันหยุดประจำสัปดาห์ ให้เลื่อนวันหยุดในวันทำงาน ถัดไป (9)

คำตอบแทนในการทำงาน

1. ห้ามมิให้จ่ายค่าจ้างน้อยกว่าอัตราค่าจ้างขั้นต่ำ (บมท. เรื่องอัตราค่าจ้างขั้นต่ำ ข้อ 7)

2. งานอันมีลักษณะ คุณภาพ และปริมาณอย่างเดียวกัน ให้กำหนดค่าจ้าง ค่าล่วงเวลา ค่าทำงานในวันหยุดเท่ากัน ไม่ว่าลูกจ้างจะเป็นชายหรือหญิง (26)

3. ให้จ่ายค่าจ้าง ค่าล่วงเวลา และค่าทำงานในวันหยุดเป็นเงินด้วยเงินตราไทย (27)

4. ให้จ่ายค่าจ้าง ค่าล่วงเวลา และค่าทำงานในวันหยุด ณ สถานที่ลูกจ้างทำงาน (28)

5. ให้จ่ายค่าจ้าง ค่าล่วงเวลา และค่าทำงานในวันหยุด ไม่น้อยกว่าเดือนละหนึ่งครั้ง เว้นแต่ตกลงเป็นอย่างอื่นที่เป็นประโยชน์แก่ลูกจ้าง (29)

6. ถ้าผิคนัดจ่ายค่าจ้าง ค่าล่วงเวลา และค่าทำงานในวันหยุด ให้จ่ายดอกเบี้ย ร้อยละ 15 ต่อปี (31)

7. ให้จ่ายค่าจ้างแก่ลูกจ้าง ในวันหยุดประจำสัปดาห์ (เว้นลูกจ้างรายวัน ราย ชั่วโมง และตามผลงาน) ในวันหยุดประเพณี วันหยุดพักผ่อนประจำปี วันลาป่วยที่ไม่เกินปีละ 30 วัน และวันลาเพื่อรับราชการทหารในการเรียกพลไม่เกิน 60 วัน (12, 32, 33, 33 ทวิ)

8. ให้จ่ายค่าจ้างแก่ลูกจ้างในระหว่างเดินทางไปปฏิบัติงานที่อื่นในวันหยุด (37)

9. ถ้านายจ้างเป็นผู้รับเหมาช่วง ให้ผู้รับเหมาช่วงคนอื่นัดขึ้นไปตลอดสายร่วมกัน รับผิดชอบนายจ้างนั้น ในการจ่ายค่าจ้าง ค่าล่วงเวลา ค่าทำงานในวันหยุด เงินสมทบ เงินทดแทน และค่าชดเชย (ป.103 ข้อ 7)

การทำงานล่วงเวลาและการทำงานในวันหยุด

1. ในกรณีทำงานที่มีลักษณะต้องทำติดต่อกันไปถ้าหยุดจะเสียหายแก่งาน หรือเป็นงานฉุกเฉินโดยจะหยุดเสียมิได้ จะให้ลูกจ้างทำงานนอกเหนือเกินเวลาทำงานปกติเท่าที่จำเป็นก็ได้ (11/1)
2. นายจ้างอาจให้ลูกจ้างทำงานนอกหรือเกินเวลาทำงานปกตินอกจากในกรณีตามข้อ 1 และนอกจากกิจการตามข้อ 7 เท่าที่จำเป็นได้ โดยได้รับความยินยอมจากลูกจ้างก่อน (ดูข้อ 3 ด้วย) (11/3)
3. นายจ้างอาจให้ลูกจ้างทำงานนอกหรือเกินเวลาทำงานปกตินอกจากในกรณีตามข้อ 1 และนอกจากกิจการตามข้อ 7 เท่าที่จำเป็นได้ แต่ในสัปดาห์หนึ่งต้องไม่เกิน 24 ชั่วโมง (ดูข้อ 2 ด้วย) (11/3)
4. ถ้าให้ทำงานเกินเวลาทำงานปกติ ให้จ่ายค่าล่วงเวลาไม่น้อยกว่าหนึ่งเท่าครึ่งของอัตราค่าจ้างต่อชั่วโมง (34)
5. ถ้าให้ทำงานในวันหยุดเกินเวลาทำงานปกติของวันทำงาน ให้จ่ายค่าล่วงเวลาในอัตราสามเท่าของค่าจ้าง (42)
6. ในกรณีทำงานที่มีลักษณะต้องทำติดต่อกันไปถ้าหยุดจะเสียหายแก่งาน หรือเป็นงานฉุกเฉินโดยจะหยุดเสียมิได้ จะให้ลูกจ้างทำงานในวันหยุดเท่าที่จำเป็นก็ได้ (11/1)
7. ในกิจการโรงแรม สถานมหรสพ งานขนส่ง ร้านขายอาหาร ร้านขายเครื่องดื่ม สโมสร สมาคม สถานพยาบาล จะให้ลูกจ้างทำงานในวันหยุดก็ได้ (11/2)
8. นายจ้างอาจให้ลูกจ้างทำงานในวันหยุดนอกจากในกรณีตามข้อ 6 และนอกจากกิจการตามข้อ 7 เท่าที่จำเป็นได้ โดยได้รับความยินยอมจากลูกจ้างก่อน (11/3)
9. ให้จ่ายค่าทำงานในวันหยุดอีกหนึ่งเท่าของค่าจ้าง สำหรับลูกจ้างที่ไม่มีสิทธิได้รับค่าจ้างในวันหยุด ให้จ่ายสองเท่า (39, 40)

การลา

1. ลูกจ้างที่ทำงานครบหนึ่งปี มีสิทธิลาหยุดพักผ่อนประจำปีได้ปีละไม่น้อยกว่า 6 วันทำงาน (10)

2. วันลาหยุดพักผ่อนประจำปี นายจ้างเป็นผู้กำหนด (10)
3. วันลาหยุดพักผ่อนประจำปีจะตกลงกันล่วงหน้าสะสมและเลื่อนไปรวมหยุดในปีอื่นก็ได้ (10)
4. ลูกจ้างมีสิทธิลาป่วยได้ปีหนึ่งไม่เกิน 30 วัน (12)
5. ถ้าลาป่วยสามวันขึ้นไป จะให้แสดงใบรับรองแพทย์ก็ได้ (12)
6. ให้จ่ายค่าจ้างในวันลาป่วยเท่ากับค่าจ้างในวันทำงาน (33)
7. ให้จ่ายค่าจ้างในวันลาเพื่อรับราชการทหารในการเรียกพล ไม่เกินปีละ 60 วัน (33 ทวิ)
8. ลูกจ้างซึ่งเป็นหญิงมีครรภ์ มีสิทธิลาคลอดก่อนและหลังคลอดครรภ์หนึ่งไม่เกิน 90 วัน วันลาคลอดให้นับรวมวันหยุดที่มีระหว่างวันลาด้วย (18)
9. ให้นายจ้างจ่ายค่าจ้างแก่ลูกจ้างซึ่งลาคลอดเท่ากับค่าจ้างในวันทำงานตลอดระยะเวลาที่ลาแต่ไม่เกิน 45 วัน (18)

สวัสดิการ

1. จัดให้มีน้ำสะอาดสำหรับดื่ม (63)
2. จัดให้มีห้องน้ำถูกต้องตามสุขลักษณะและมีปริมาณเพียงพอ (63)
3. จัดให้มีส้วมถูกต้องตามสุขลักษณะและมีปริมาณเพียงพอ (63)
4. ที่มีลูกจ้างตั้งแต่ 10 คนขึ้นไป จัดให้มีปัจจัยในการปฐมพยาบาล เช่น ยาแดง ไม้ส้อมพล ยาแก้ปวดหัว ตัวร้อน ยาธาตุ ฯลฯ (บมท. เรื่องกำหนดสวัสดิการฯ ข้อ 2)
5. ที่มีลูกจ้างทำงานในขณะเดียวกัน 200 คนขึ้นไป จัดให้มีห้องรักษาพยาบาล พยาบาล และแพทย์อยู่เป็นครั้งคราว (บมท. เรื่องกำหนดสวัสดิการฯ ข้อ 2)
6. ที่มีลูกจ้างทำงานในขณะเดียวกัน 1,000 คนขึ้นไป จัดให้มีพยาบาลเพิ่มเป็น 2 คน แพทย์อยู่เป็นประจำ และยานพาหนะพร้อมที่จะนำลูกจ้างส่งโรงพยาบาล (บมท. เรื่องกำหนดสวัสดิการฯ ข้อ 2)
7. จัดให้มีแพทย์ตรวจร่างกายลูกจ้างซึ่งทำงานอันอาจเป็นอันตรายต่อสุขภาพหรือร่างกายไม่น้อยกว่าปีละหนึ่งครั้ง และเก็บผลการตรวจไว้ไม่น้อยกว่า 5 ปี (65)

8. ให้มีเครื่องป้องกันอันตรายสำหรับงานอันอาจเป็นอันตราย (65)
9. จัดให้มีบริการปฐมพยาบาลหรือการรักษาพยาบาล เพื่อช่วยเหลือลูกจ้างเมื่อประสบอันตรายหรือเจ็บป่วย (64)

การใช้แรงงานหญิงและเด็ก

1. ห้ามรับหญิงอายุต่ำกว่า 18 ปีที่ยังมิได้สมรส ทำงานในโรงแรม สถานขายสุรา สถานอาบอบนวด ฯลฯ (15)
2. ห้ามมิให้ลูกจ้างหญิงทำความสะอาดเครื่องจักรขณะที่กำลังทำงาน งานบนนั่งร้าน สูงกว่า 10 เมตร ฯลฯ (13)
3. ห้ามมิให้ลูกจ้างหญิงยก แบก หาบ หาม ลาก หรือเข็นของหนักเกินน้ำหนักที่กำหนด (14)
4. ห้ามมิให้ลูกจ้างหญิงทำงานเวลา 24.00 น. ถึง 06.00 น. เว้นแต่งานที่มีลักษณะต้องทำติดต่อกันไป หรืองานกะหรืองานที่มีลักษณะและสภาพต้องทำในระหว่างเวลานั้น (16)
5. ห้ามรับเด็กอายุตั้งแต่ 13 ปีบริบูรณ์เป็นลูกจ้าง (20)
6. ห้ามมิให้รับเด็กอายุตั้งแต่ 13 ปีบริบูรณ์ แต่ยังไม่เกิน 15 ปีบริบูรณ์เป็นลูกจ้าง เว้นแต่ให้ทำงานตามที่กระทรวงมหาดไทยกำหนด เช่น งานรับใช้ในงานพาณิชย์กรรม ถ้าให้ทำงานอื่น จะต้องได้รับอนุญาตจากพนักงานตรวจแรงงานเสียก่อน (21, บพท. เรื่องกำหนดงานฯ ของเด็ก ข้อ 3)
7. ให้ลูกจ้างอายุตั้งแต่ 13 ปีบริบูรณ์แต่ไม่ถึง 18 ปีบริบูรณ์ มีเวลาทำงานปกติไม่เกินวันละ 8 ชั่วโมง (23)
8. ห้ามลูกจ้างอายุตั้งแต่ 13 ปีบริบูรณ์แต่ไม่ถึง 15 ปีบริบูรณ์ทำงานล่วงเวลาทำงานในวันหยุด และทำงานในระหว่างเวลา 22.00-06.00 น. เว้นแต่เป็นผู้เสนอและต้องจัดให้มีการพักผ่อนตามสมควร (23)
9. ห้ามมิให้ลูกจ้างอายุตั้งแต่ 13 ปีบริบูรณ์แต่ไม่ถึง 18 ปีบริบูรณ์ทำงานที่เป็นอันตราย เช่น งานหลอม เป่า หล่อ รีดโลหะ บ่มโลหะ และทำงานที่ที่ไม่เหมาะสม เช่น ในสถานที่เล่นการพนัน (24, บพท. เรื่องกำหนดงานฯ ของเด็ก ข้อ 4)

ค่าชดเชย

1. การเลิกจ้างคือการที่ไม่ให้ลูกจ้างทำงานต่อไปโดยไม่จ่ายค่าจ้างให้ ไม่ว่าจะ เบื้องหน้าเพราะเหตุสิ้นสุดสัญญาจ้างหรือเหตุอื่นใด และหมายความรวมถึงการที่นายจ้างไม่สามารถ ดำเนินกิจการต่อไปด้วย (46/2)

2. เมื่อเลิกจ้าง ให้นายจ้างจ่ายค่าชดเชยให้แก่ลูกจ้างในอัตรา ดังนี้

2.1 การทำงานที่ติดต่อกันครบหนึ่งร้อยยี่สิบวันแต่ไม่ครบหนึ่งปีโดยรวมวันหยุด วันลาด้วย จ่ายไม่น้อยกว่าค่าจ้าง 30 วัน (46(1))

2.2 การทำงานที่ติดต่อกันครบหนึ่งปีแต่ไม่ครบสามปีโดยรวมวันหยุด วันลาด้วย จ่ายไม่น้อยกว่าค่าจ้าง 90 วัน (46(2))

2.3 การทำงานที่ติดต่อกันครบสามปีขึ้นไปโดยรวมวันหยุดวันลาด้วย จ่ายไม่ น้อยกว่าค่าจ้าง 180 วัน (40(3))

3. การที่ลูกจ้างไม่ได้ทำงานติดต่อกันโดยนายจ้างมีเจตนาที่จะไม่ให้ลูกจ้างมีสิทธิ ตามกฎหมายคุ้มครองแรงงาน ให้นับระยะเวลาการทำงานทุกช่วงเข้าด้วยกัน เพื่อประโยชน์ ในการรับสิทธิของลูกจ้างนั้น (75)

4. นายจ้างไม่ต้องจ่ายค่าชดเชยแก่ลูกจ้างซึ่งถูกเลิกจ้าง ในกรณี ดังต่อไปนี้

4.1 ทุจริตต่อหน้าที่

4.2 กระทบความผิดอาญาโดยเจตนาแก่นายจ้าง

4.3 จงใจทำให้นายจ้างได้รับความเสียหาย

4.4 ผ่าฝืนข้อบังคับเกี่ยวกับการทำงาน หรือระเบียบ หรือคำสั่งของนายจ้าง อันชอบด้วยกฎหมายและเป็นธรรม และนายจ้างได้ตัดเงินเดือนเป็นหนังสือแล้ว ซึ่งหนังสือเดือนนั้น ต้องมีผลบังคับไม่เกินหนึ่งปีนับแต่วันที่ลูกจ้างได้รับหนังสือเดือน เว้นแต่กรณีร้ายแรงไม่ต้องเดือน

4.5 ละทิ้งหน้าที่เป็นเวลาสามวันทำงานติดต่อกันไม่ว่าจะมีวันหยุดคั่นหรือไม่ ก็ตาม โดยไม่มีเหตุผลอันสมควร

4.6 ประมาทเลินเล่อเป็นเหตุให้นายจ้างได้รับความเสียหายอย่างร้ายแรง

4.7 ได้รับความเสียหายตามคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก(47)

5. การจ่ายค่าชดเชย ไม่ว่างบังคับแก่ลูกจ้างที่มีกำหนดการจ้างไว้แน่นอนและเลิกจ้างตามกำหนดนั้น แต่จะต้องเป็นการจ้างงานในโครงการเฉพาะที่มีช่างานปกติของธุรกิจซึ่งมีระยะเวลา เริ่มต้นและสิ้นสุดของงานที่แน่นอน หรือจะต้องเป็นงานอันมีลักษณะเป็นครั้งคราวที่มีการสิ้นสุดหรือความสำเร็จของงาน หรือจะต้องเป็นงานที่เป็นไปตามฤดูกาลและจ้างในช่วงฤดูกาลนั้น ทั้งนี้ งานนั้นจะต้องแล้วเสร็จภายในเวลาไม่เกินสองปีด้วย โดยมีการทำสัญญาเป็นหนังสือไว้ตั้งแต่เมื่อเริ่มจ้าง (46/3, 46/4)

เรื่องอื่น ๆ

1. ให้นายจ้างซึ่งมีลูกจ้าง 10 คนขึ้นไปเป็นประจำ จัดทำและปิดประกาศข้อบังคับเกี่ยวกับการทำงาน ณ สถานที่ทำงาน (68, 70)

2. ให้นายจ้างซึ่งมีลูกจ้าง 10 คนขึ้นไปเป็นประจำ จัดทำทะเบียนลูกจ้างและเอกสารเกี่ยวกับการคำนวณค่าจ้าง เก็บไว้ ณ สถานที่ทำงาน พร้อมทั้งจะให้พนักงานตรวจแรงงาน ตรวจได้ (71, 73)

3. เมื่อนายจ้างฝ่าฝืนประกาศกระทรวงมหาดไทย พนักงานตรวจแรงงานอาจให้คำเตือน ให้นับปฏิบัติการให้ถูกต้องภายในเวลาที่กำหนดเสียก่อนก็ได้ (77)

4. ประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่อง การคุ้มครองแรงงาน มิให้ใช้บังคับแก่เกษตรกรรม ซึ่งได้แก่งานเพาะปลูก ประมง ป่าไม้ เลี้ยงสัตว์ ซึ่งมีได้ใช้ลูกจ้างตลอดปี และไม่มีงานลักษณะอื่นรวมอยู่ด้วย (เฉพาะส่วนที่ไม่เกี่ยวกับค่าจ้างและเงินทดแทน) และมิให้ใช้บังคับแก่การจ้างที่มีไว้มีวัตถุประสงค์เพื่อแสวงกำไรในทางเศรษฐกิจ (บมท. เรื่องกำหนดกิจการที่มิให้ใช้บังคับ)

5. เมื่อมีการทำความผิดตามประกาศของคณะปฏิวัติ ให้คณะกรรมการมีอำนาจเปรียบเทียบได้ (บ. 103 ข้อ 12)

6. กระทรวงมหาดไทยมีอำนาจสั่งให้พนักงานเจ้าหน้าที่เป็นทนายความดำเนินคดีให้แก่ลูกจ้างที่ยากจนซึ่งมีข้อพิพาทแรงงานกับนายจ้างและคดีมีมูล (บ. 103 ข้อ 6)

กฎหมายแรงงานสัมพันธ์
(จากพระราชบัญญัติแรงงานสัมพันธ์ พ.ศ. 2518)

สภาพการจ้าง

1. เงื่อนไขการจ้างหรือการทำงาน
2. วันทำงาน
3. เวลาทำงาน
4. วันหยุด
5. ค่าจ้าง
6. ค่าล่วงเวลากับค่าทำงานในวันหยุด
7. สวัสดิการ
8. ประโยชน์อื่นเกี่ยวกับการจ้างหรือการทำงาน
9. การเลิกจ้าง (5, 10)

การแจ้งข้อเรียกร้อง

1. ข้อเรียกร้องต้องทำเป็นหนังสือ (13)
2. ข้อเรียกร้องของลูกจ้างต้องมีรายชื่อและลายมือชื่อลูกจ้างไม่น้อยกว่า 15% ของลูกจ้างทั้งหมด (13)
3. ข้อเรียกร้องของสหภาพแรงงานต้องมีสมาชิกเป็นลูกจ้างไม่น้อยกว่า 1/5 ของลูกจ้างทั้งหมด (15)
4. ข้อเรียกร้องต้องระบุชื่อผู้เข้าร่วมในการเจรจาไม่เกิน 7 คน (13)
5. ถ้าลูกจ้างเป็นสมาชิกในหลายสหภาพแรงงาน ให้เจ้าหน้าที่จัดเลือกตั้งผู้แทนลูกจ้าง (15)
6. ข้อเรียกร้องของนายจ้างต้องระบุชื่อตนเอง กรรมการ ผู้ถือหุ้น ผู้เป็นหุ้นส่วน หรือลูกจ้างประจำของนายจ้าง เป็นผู้เข้าร่วมในการเจรจาไม่เกิน 7 คน (13)

7. ถ้าจะมีการตั้งที่ปรึกษา ที่ปรึกษาต้องมีคุณสมบัติตามที่กำหนดและได้รับการจดทะเบียนแล้ว มีจำนวนไม่เกิน 2 คน (17)
8. เมื่อได้รับข้อเรียกร้อง ให้ฝ่ายรับแจ้งชื่อตนเองหรือผู้แทนเป็นหนังสือแล้วเริ่มเจรจาภายใน 3 วัน (16)
9. เมื่ออยู่ระหว่างการเจรจา การโกล่เกลี่ย การชี้ขาด ห้ามเลิกจ้าง หรือ รยกย้าย หน้าที่ลูกจ้าง (31)

การระงับข้อพิพาทแรงงาน

1. เมื่อรับข้อเรียกร้องแล้ว ให้เริ่มเจรจาทันทีภายใน 3 วัน ถ้าสามารถตกลงกันได้ ให้ทำข้อตกลงเป็นหนังสือ แล้วประกาศ ณ สถานที่ทำงาน 30 วัน (16, 18)
2. ถ้าไม่เจรจาในกำหนดหรือเจรจาดังกล่าวไม่ได้ ถือว่ามีข้อพิพาทแรงงานให้ฝ่ายเรียกร้องแจ้งพนักงานประนอมข้อพิพาทแรงงานภายใน 24 ชั่วโมง (21, 22)
3. ให้พนักงานประนอมข้อพิพาทแรงงานดำเนินการโกล่เกลี่ยให้ตกลงกันภายใน 5 วัน ถ้าตกลงกันได้ ให้ทำข้อตกลง (21, 22)
4. ถ้าตกลงไม่ได้ อาจตั้งผู้ชี้ขาด ปิดงาน หรือนัดหยุดงาน ถ้าเป็นกิจการตามมาตรา 23 ให้ส่งคณะกรรมการแรงงานสัมพันธ์วินิจฉัย (23)
5. ถ้าตกลงไม่ได้ในกิจการตามมาตรา 23 ที่กระทบเศรษฐกิจความสงบ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคมส่งคณะกรรมการแรงงานสัมพันธ์ชี้ขาด (24)
6. ก่อนปิดงานหรือนัดหยุดงาน ให้แจ้งพนักงานประนอมข้อพิพาทแรงงานและอีกฝ่ายหนึ่งภายใน 24 ชั่วโมง (34)
7. ถ้าการปิดงานหรือการนัดหยุดงาน อาจทำให้เกิดความเสียหายแก่เศรษฐกิจ ฯลฯ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคมอาจสั่งให้นายจ้างรับลูกจ้างกลับเข้าทำงานหรือสั่งให้ลูกจ้างซึ่งนัดหยุดงานกลับเข้าทำงาน หรือสั่งให้คณะกรรมการแรงงานสัมพันธ์ชี้ขาดข้อพิพาทแรงงานได้ (35)
8. หากมีกฏอัยการศึกหรือประกาศสถานการณ์ฉุกเฉิน รัฐมนตรีว่าการกระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคมอาจห้ามมิให้นายจ้างปิดงานหรือลูกจ้างนัดหยุดงานได้ (36)
9. แม้ผ่านขั้นตอนหมด ก็ยังเจรจาหรือเชิญผู้ใดมาโกล่เกลี่ยให้ตกลงกันได้

สหภาพแรงงาน

1. มีวัตถุประสงค์เพื่อแสวงหาและคุ้มครองผลประโยชน์เกี่ยวกับสภาพการจ้างและส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างนายจ้างกับลูกจ้างและระหว่างลูกจ้างด้วยกัน (86)
2. สหภาพแรงงานต้องมีข้อบังคับและจดทะเบียน (87)
3. ผู้จัดตั้งสหภาพแรงงานต้องบรรลุนิติภาวะ มีสัญชาติไทย และเป็นลูกจ้างของนายจ้างคนเดียวกัน หรือของนายจ้างในกิจการประเภทเดียวกัน (88)
4. สมาชิกต้องเป็นลูกจ้างของนายจ้างคนเดียวกัน หรือในกิจการประเภทเดียวกัน และอายุตั้งแต่ 15 ปี แต่ห้ามมิให้พนักงานรัฐวิสาหกิจเป็นสมาชิก (95)
5. สหภาพแรงงานต้องมีการประชุมใหญ่สามัญครั้งแรกใน 120 วัน เพื่อเลือกตั้งกรรมการ และอนุมัติข้อบังคับ (93)
6. ที่ประชุมใหญ่เลือกตั้งกรรมการ ตั้งผู้สอบบัญชี รับรองงบดุล จัดสรรเงิน และจัดกิจการที่เป็นส่วนได้เสียของสมาชิก (103)
7. กรรมการต้องเป็นสมาชิก อายุไม่ต่ำกว่า 20 ปี และมีสัญชาติไทยโดยการเกิด (101)
8. สหภาพแรงงานมีอำนาจหน้าที่ดำเนินการให้สมาชิกได้รับประโยชน์ ให้บริการสนเทศ ให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการทำงาน เรียกร้อง เจริญ จัดสรรเงินเพื่อสวัสดิการของสมาชิก และของสาธารณประโยชน์ (98)
9. สหภาพแรงงานเลิกโดยข้อบังคับหรือที่ประชุมใหญ่ หรือนายทะเบียนนำให้เลิก (82, 111)

สมาคมนายจ้าง

มีหลักการคล้ายคลึงกับสหภาพแรงงาน (54-85)

สหพันธ์แรงงานและสหพันธ์นายจ้าง

สภาองค์การลูกจ้างและสภาองค์การนายจ้าง

1. สหภาพแรงงานสองสหภาพขึ้นไป ที่มีสมาชิกเป็นลูกจ้างของนายจ้างคนเดียวกัน หรือเป็นลูกจ้างในกิจการประเภทเดียวกัน รวมกันจดทะเบียนจัดตั้งเป็นสหพันธ์แรงงานได้ เพื่อมีวัตถุประสงค์เช่นเดียวกับสหภาพแรงงาน (113)
2. สมาคมนายจ้างสองสมาคมขึ้นไปที่มีสมาชิกประกอบกิจการประเภทเดียวกัน รวมกันจดทะเบียนจัดตั้งเป็นสหพันธ์นายจ้างได้ เพื่อมีวัตถุประสงค์เช่นเดียวกับสมาคมนายจ้าง (112)
3. การจัดตั้งหรือการเข้าร่วมเป็นสมาชิกของสหพันธ์แรงงานหรือสหพันธ์นายจ้าง กระทำได้เมื่อสมาชิกเกินกึ่งหนึ่งเห็นชอบ (114)
4. ให้สหพันธ์แรงงานหรือสหพันธ์นายจ้างที่จดทะเบียนเป็นนิติบุคคล (115)
5. ให้คณะกรรมการสหพันธ์แรงงานหรือสหพันธ์นายจ้างเลือกตั้งจากผู้แทนของสหภาพแรงงานหรือสมาคมนายจ้าง แล้วแต่กรณี (117)
6. สหภาพแรงงานหรือสหพันธ์แรงงานไม่น้อยกว่า 15 แห่ง ตั้งสภาองค์การลูกจ้างได้ (120)
7. สมาคมนายจ้างหรือสหพันธ์นายจ้างไม่น้อยกว่า 5 แห่ง ตั้งสภาองค์การนายจ้างได้ (119)
8. สภาองค์การลูกจ้างมีวัตถุประสงค์ เพื่อส่งเสริมการศึกษาและส่งเสริมแรงงานสัมพันธ์ (120)
9. สภาองค์การนายจ้างมีวัตถุประสงค์ เพื่อส่งเสริมการศึกษาและส่งเสริมแรงงานสัมพันธ์ (119)

การกระทำอันไม่เป็นธรรม

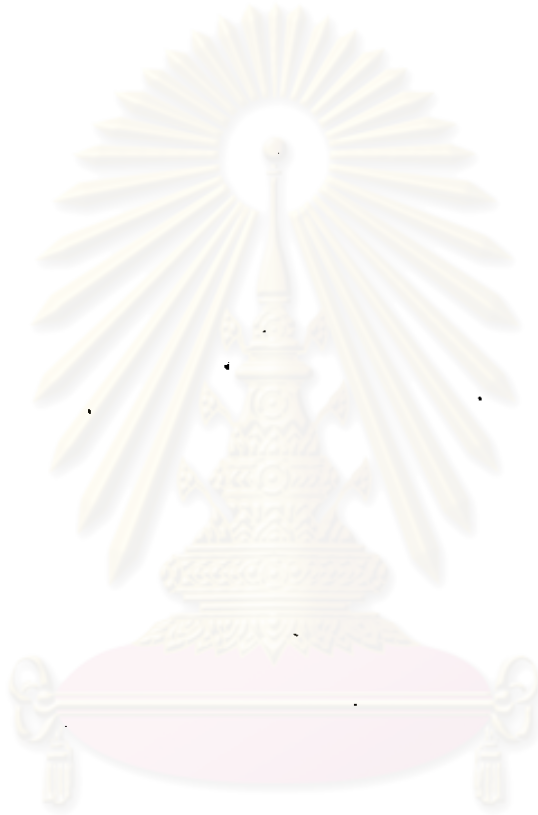
1. ห้ามมิให้นายจ้างมีการกระทำอันไม่เป็นธรรมคือ การเลิกจ้างหรือการกระทำใด ๆ อันอาจเป็นผลให้ลูกจ้างไม่สามารถทนทำงานอยู่ต่อไปได้ เพราะเหตุที่ลูกจ้างใช้สิทธิตามกฎหมายคุ้มครองแรงงานหรือกฎหมายแรงงานสัมพันธ์หรือใช้สิทธิต่อศาลแรงงาน (121)

2. ห้ามมิให้นายจ้างมีการกระทำอันไม่เป็นธรรมคือ การขัดขวางการที่ลูกจ้างเป็นสมาชิกสหภาพแรงงาน (121)
3. ห้ามมิให้นายจ้างมีการกระทำอันไม่เป็นธรรมคือ การขัดขวางหรือการแทรกแซงการดำเนินงานของสหภาพแรงงาน (121)
4. ห้ามมิให้ผู้ใดบังคับหรือขู่ขู่ให้ลูกจ้างต้องเป็นสมาชิกสหภาพแรงงาน หรือต้องออกจากความเป็นสมาชิกสหภาพแรงงาน หรือการกระทำใดที่ให้นายจ้างฝ่าฝืนตามข้อ 1 ข้อ 2 หรือข้อ 3 (122)
5. ในระหว่างข้อตกลงเกี่ยวกับสภาพการจ้าง หรือคำชี้ขาดมีผลบังคับห้ามมิให้นายจ้างเลิกจ้างลูกจ้างซึ่งเกี่ยวกับข้อเรียกร้อง เว้นแต่ลูกจ้างกระทำผิดอย่างร้ายแรงตามที่กำหนด (123)
6. เมื่อมีการฝ่าฝืนตามข้อ 1 ข้อ 2 ข้อ 3 ข้อ 4 และข้อ 5 ผู้เสียหายอาจยื่นคำร้องกล่าวหาผู้ฝ่าฝืนต่อคณะกรรมการแรงงานสัมพันธ์ (124)
7. เมื่อคณะกรรมการแรงงานสัมพันธ์ได้รับคำร้องตามข้อ 6 แล้ว ให้พิจารณาวินิจฉัยและออกคำสั่ง (125)
8. ถ้าผู้ถูกกล่าวหาได้ปฏิบัติตามคำสั่งของคณะกรรมการแรงงานสัมพันธ์แล้ว การดำเนินคดีอาญาต่อบุคคลนั้นเป็นอันระงับไป (126)
9. การดำเนินคดีอาญาจะกระทำได้อีกต่อเมื่อผู้เสียหายได้ยื่นคำร้องกล่าวหาผู้ฝ่าฝืนตามข้อ 6 และผู้ถูกกล่าวหาไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของคณะกรรมการแรงงานสัมพันธ์ตามข้อ 7 แล้ว (127)

คณะกรรมการลูกจ้าง

1. ในที่มีลูกจ้าง 50 ขึ้นไป ลูกจ้างอาจตั้งคณะกรรมการลูกจ้างได้ (45)
2. คณะกรรมการลูกจ้างอยู่ในตำแหน่ง 3 ปี (47)
3. นายจ้างต้องประชุมคณะกรรมการลูกจ้างสามเดือนครั้ง (50)
4. ให้นายจ้างประชุมคณะกรรมการลูกจ้างเมื่อร้องขอโดยมีเหตุผลสมควร (50)
5. ประชุมปรึกษาเรื่องการร้องทุกข์ (50)

6. ประชุมปรึกษาเรื่องสวัสดิการ (50)
7. ประชุมปรึกษาเรื่องข้อบังคับ (50)
8. ประชุมปรึกษาเรื่องหาทางระงับข้อขัดแย้ง (50)
9. ถ้าลูกจ้างไม่ได้รับความเป็นธรรม คณะกรรมการลูกจ้างร้องศาลได้ (50)

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

กฎหมายพนักงานรัฐวิสาหกิจสัมพันธ์
(จากพระราชบัญญัติพนักงานรัฐวิสาหกิจสัมพันธ์ พ.ศ. 2534)

คณะกรรมการรัฐวิสาหกิจสัมพันธ์

คณะกรรมการรัฐวิสาหกิจสัมพันธ์ ประกอบด้วย รัฐมนตรีว่าการกระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม เป็นประธาน และกรรมการอื่นซึ่งแต่งตั้งจากฝ่ายบริหารห้าคน ผู้แทนพนักงานห้าคน และผู้ทรงคุณวุฒิห้าคน และให้หัวหน้าสำนักงานคณะกรรมการรัฐวิสาหกิจสัมพันธ์ เป็นกรรมการและเลขาธิการ (6)

คณะกรรมการรัฐวิสาหกิจสัมพันธ์มีอำนาจหน้าที่ (1) กำหนดมาตรฐานของสิทธิประโยชน์ของพนักงาน (2) ให้ความเห็นชอบเกี่ยวกับผลการพิจารณาของคณะกรรมการกิจการสัมพันธ์ในเรื่องสิทธิประโยชน์ของพนักงาน (3) พิจารณาวินิจฉัยคำร้องของพนักงาน (11)

คณะกรรมการกิจการสัมพันธ์

1. ให้มีคณะกรรมการกิจการสัมพันธ์ขึ้นในรัฐวิสาหกิจแต่ละแห่ง ประกอบด้วย กรรมการของรัฐวิสาหกิจคนหนึ่ง เป็นประธาน ผู้แทนฝ่ายบริหารซึ่งแต่งตั้งจากฝ่ายบริหารของรัฐวิสาหกิจไม่น้อยกว่า 3 คน แต่ไม่เกิน 7 คน และผู้แทนของสมาคมในรัฐวิสาหกิจเท่ากับจำนวนผู้แทนฝ่ายบริหาร เป็นกรรมการ (14)

2. คณะกรรมการกิจการสัมพันธ์มีอำนาจหน้าที่ (1) บริกรหาหรือเพื่อเสนอให้คณะกรรมการรัฐวิสาหกิจจัดให้มีหรือปรับปรุงระเบียบข้อบังคับในการทำงาน (2) พิจารณาคำร้องทุกข์ของพนักงานหรือของสมาคมพนักงานรัฐวิสาหกิจเกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ (3) พิจารณาข้อเสนอของสมาคมพนักงานรัฐวิสาหกิจ เพื่อปรับปรุงสิทธิประโยชน์ของพนักงาน (18)

3. ถ้าเป็นข้อเสนอเกี่ยวกับการเงิน ให้คณะกรรมการกิจการสัมพันธ์เสนอผลการพิจารณาต่อคณะกรรมการรัฐวิสาหกิจสัมพันธ์ เพื่อให้ความเห็นชอบก่อน (18/2)

4. ให้คณะกรรมการกิจการสัมพันธ์เสนอผลการพิจารณาข้อร้องทุกข์ของพนักงานหรือข้อเสนอของสมาคมพนักงานรัฐวิสาหกิจต่อผู้บังคับบัญชาของรัฐวิสาหกิจและกระทรวงเข้าสังกัดเพื่อดำเนินการต่อไป (18/3)

5. ผู้ร้องหรือสมาคมพนักงานรัฐวิสาหกิจไม่พอใจผลการพิจารณาข้อร้องทุกข์ หรือข้อเสนอเกี่ยวกับสิทธิประโยชน์อันไม่เกี่ยวกับการเงิน มีสิทธิอุทธรณ์ต่อคณะกรรมการรัฐวิสาหกิจสัมพันธ์ได้ (18/4)

การประชุมใหญ่

ให้ผู้เริ่มก่อการจัดตั้งสมาคมพนักงานรัฐวิสาหกิจจัดให้มีการประชุมใหญ่สามัญครั้งแรกภายใน 120 วัน นับแต่วันที่จดทะเบียน เพื่อเลือกตั้งคณะกรรมการสมาคม และมอบหมายการตั้งบงกชให้แก่คณะกรรมการของสมาคม (28/1)

เมื่อที่ประชุมใหญ่ได้เลือกตั้งคณะกรรมการสมาคมพนักงานรัฐวิสาหกิจและอนุมัติร่างข้อบังคับแล้ว ให้นำเสนอข้อบังคับและรายชื่อของกรรมการสมาคมพนักงานรัฐวิสาหกิจไปจดทะเบียน (28/2)

การแก้ไขเพิ่มเติมข้อบังคับ

การแก้ไขเพิ่มเติมข้อบังคับและการเปลี่ยนแปลงกรรมการสมาคมพนักงานรัฐวิสาหกิจจะกระทำได้โดยมติของที่ประชุมใหญ่และต้องนำไปจดทะเบียน (29/1)

เงื่อนไขการเป็นสมาชิก

ผู้ซึ่งจะเป็นสมาชิกของสมาคมในรัฐวิสาหกิจใด จะต้องเป็นพนักงานในรัฐวิสาหกิจนั้น และต้องไม่เป็นสมาชิกของสหภาพแรงงานใด ๆ (30)

อำนาจหน้าที่สมาคมพนักงานรัฐวิสาหกิจ

สมาคมพนักงานรัฐวิสาหกิจมีอำนาจหน้าที่ (1) ยื่นข้อเสนอต่คณะกรรมการกิจการสัมพันธ์ เกี่ยวกับสิทธิประโยชน์แทนสมาชิก (2) ยื่นคำร้องทุกข์เกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ต่อคณะกรรมการกิจการสัมพันธ์แทนสมาชิก ฯลฯ (33)

สำนักงานคณะกรรมการรัฐวิสาหกิจสัมพันธ์

ให้จัดตั้งสำนักงานคณะกรรมการรัฐวิสาหกิจสัมพันธ์ขึ้น มีอำนาจหน้าที่ (1) ดำเนินการให้เป็นไปตามมติของคณะกรรมการรัฐวิสาหกิจสัมพันธ์ (2) ปฏิบัติหน้าที่ตามที่คณะกรรมการรัฐวิสาหกิจสัมพันธ์มอบหมาย (3) ปฏิบัติงานธุรการของคณะกรรมการรัฐวิสาหกิจสัมพันธ์และคณะกรรมการ (43)

การนัดหยุดงาน

ห้ามมิให้พนักงานนัดหยุดงาน (การที่ร่วมกันไม่ทำงาน หรือร่วมกันเฉื่อยงาน ถ่วงงาน หรือกระทำโดยวิธีใด ๆ ทั้งนี้เพื่อให้การดำเนินงานต้องหยุดชะงักหรือช้าลง เป็นผลให้เกิดความเสียหายแก่รัฐวิสาหกิจหรือประชาชน) หรือดำเนินการใด ๆ ในลักษณะที่เป็นการนัดหยุดงาน (4, 19)

การเลิกจ้าง

ห้ามมิให้ฝ่ายบริหารเลิกจ้างหรือโยกย้ายพนักงานเฉพาะเหตุที่พนักงานจัดตั้งสมาคมพนักงานรัฐวิสาหกิจ เข้าเป็นสมาชิกหรือเป็นกรรมการของสมาคมพนักงานรัฐวิสาหกิจ กรรมการกิจการสัมพันธ์ หรือกรรมการรัฐวิสาหกิจสัมพันธ์ หรือดำเนินการฟ้องร้อง เป็นพยาน หรือให้หลักฐานต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ (20)

สมาคมพนักงานรัฐวิสาหกิจ

สมาคมพนักงานรัฐวิสาหกิจมีวัตถุประสงค์ (1) ส่งเสริมความสัมพันธ์อันดีระหว่างพนักงานกับฝ่ายบริหารและระหว่างพนักงานด้วยกัน (2) ช่วยเหลือพนักงานตามคำร้องทุกข์เกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ (3) พิทักษ์และคุ้มครองสิทธิประโยชน์ของพนักงาน โดยให้แต่ละรัฐวิสาหกิจมีสมาคมพนักงานรัฐวิสาหกิจได้เพียงสมาคมเดียว (21)

เงื่อนไขสมาคมพนักงานรัฐวิสาหกิจ

สมาคมพนักงานรัฐวิสาหกิจต้องมีสมาชิกไม่น้อยกว่าร้อยละ 30 ของพนักงานทั้งหมด มีข้อบังคับและต้องจดทะเบียนเป็นต่อนายทะเบียน เมื่อจดทะเบียนแล้วเป็นนิติบุคคล (22)

การจัดตั้งสมาคมพนักงานรัฐวิสาหกิจ

1. ผู้มีสิทธิจัดตั้งสมาคมพนักงานรัฐวิสาหกิจต้องเป็นพนักงานในรัฐวิสาหกิจเดียวกัน บรรลุนิติภาวะและมีสัญชาติไทย (23)
2. ในการขอจดทะเบียนเป็นสมาคมพนักงานรัฐวิสาหกิจ ให้พนักงานจัดตั้งจำนวนไม่น้อยกว่า 10 คน เป็นผู้เริ่มก่อการ ยื่นคำขอต่อนายทะเบียนพร้อมด้วยร่างข้อบังคับและบัญชีรายชื่อและลายมือชื่อของผู้แสดงความจำนงเข้าเป็นสมาชิกไม่น้อยกว่าร้อยละ 10 ของพนักงานทั้งหมด (24)
3. เมื่อนายทะเบียนได้รับคำขอจดทะเบียนเป็นสมาคมพนักงานรัฐวิสาหกิจแล้ว ให้ปิดประกาศโดยเปิดเผย ณ สถานที่ทำงานในรัฐวิสาหกิจเพื่อให้พนักงานทราบ (24)
4. เมื่อนายทะเบียนได้รับคำขอจดทะเบียนเป็นสมาคมพนักงานรัฐวิสาหกิจ ตรวจสอบและเห็นว่าวัตถุประสงค์ถูกต้องไม่ขัดต่อความสงบเรียบร้อยฯ ผู้ยื่นคำขอมิคุณสมบัติ ข้อบังคับถูกต้อง มีลายมือชื่อผู้แสดงความจำนงเข้าเป็นสมาชิกครบ ทั้งยังไม่มีการจดทะเบียนสมาคมพนักงานรัฐวิสาหกิจในรัฐวิสาหกิจ ให้นายทะเบียนจดทะเบียนและออกใบสำคัญให้ (26)

พระราชบัญญัติ
 พนักงานรัฐวิสาหกิจสัมพันธ์
 พ.ศ. 2534

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.
 ให้อำไว้ ณ วันที่ 18 เมษายน พ.ศ. 2534
 เป็นปีที่ 46 ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ
 ให้อำประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรมีกฎหมายว่าด้วยพนักงานรัฐวิสาหกิจสัมพันธ์
 จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้อำตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้ โดยคำแนะนำและยินยอม
 ของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ดังต่อไปนี้

มาตรา 1 พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า "พระราชบัญญัติพนักงานรัฐวิสาหกิจสัมพันธ์ พ.ศ.
 2534"

มาตรา 2 พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา
 เป็นต้นไป

มาตรา 3 บรรดากฎหมาย กฎ และข้อบังคับอื่นในส่วนที่มีบัญญัติไว้แล้วในพระราชบัญญัตินี้
 หรือซึ่งขัดหรือแย้งกับบทแห่งพระราชบัญญัตินี้ ให้ใช้พระราชบัญญัตินี้แทน

มาตรา 4 ในพระราชบัญญัตินี้

"รัฐวิสาหกิจ" หมายความว่า

(1) องค์การของรัฐบาลตามกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งองค์การของรัฐบาลหรือ
 กิจการของรัฐตามกฎหมายที่จัดตั้งกิจการนั้น และหมายความรวมถึงหน่วยงานธุรกิจที่รัฐเป็นเจ้าของ

(2) บริษัทจำกัดหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลที่กระทรวง ทบวง กรม หรือทบวงการ
 เมืองที่มีฐานะเทียบเท่า และหรือรัฐวิสาหกิจตาม (1) มีทุนรวมอยู่ด้วยเกินร้อยละห้าสิบ

"พนักงาน" หมายความว่า พนักงานและลูกจ้างของรัฐวิสาหกิจแต่ไม่หมายความ
 รวมถึงฝ่ายบริหาร

"ฝ่ายบริหาร" หมายความว่า พนักงานรัฐวิสาหกิจ ตั้งแต่ระดับหัวหน้ากองหรือเทียบเท่าขึ้นไป และหมายความรวมถึงผู้อำนวยการ ผู้ว่าการ กรรมการผู้จัดการใหญ่ กรรมการผู้จัดการ และผู้จัดการด้วย

"สิทธิประโยชน์" หมายความว่า สิทธิประโยชน์เกี่ยวกับวันและเวลาทำงาน ค่าจ้าง เงินเดือน และสวัสดิการของพนักงาน

"นัดหยุดงาน" หมายความว่า การที่พนักงานร่วมกันไม่ทำงานหรือร่วมกันเนือยงาน ถ่วงงาน หรือกระทำการโดยวิธีใด ๆ ทั้งนี้เพื่อให้การดำเนินงานบางส่วนหรือทั้งหมดของรัฐวิสาหกิจ ต้องหยุดชะงักหรือช้าลง เป็นผลให้เกิดความเสียหายแก่รัฐวิสาหกิจหรือประชาชน

"สมาคม" หมายความว่า สมาคมพนักงานรัฐวิสาหกิจที่จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัตินี้

"คณะกรรมการ" หมายความว่า คณะกรรมการรัฐวิสาหกิจสัมพันธ

"นายทะเบียน" หมายความว่า ผู้ซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งให้ปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

"พนักงานเจ้าหน้าที่" หมายความว่า ผู้ซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งจากราชการให้ปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

"รัฐมนตรี" หมายความว่า รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา 5 ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจแต่งตั้งนายทะเบียนและพนักงานเจ้าหน้าที่เพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

การแต่งตั้งตามวรรคหนึ่ง ให้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา

หมวด 1

คณะกรรมการรัฐวิสาหกิจสัมพันธ

มาตรา 6 ให้มีคณะกรรมการคณะหนึ่งเรียกว่า "คณะกรรมการรัฐวิสาหกิจสัมพันธ"

ประกอบด้วย รัฐมนตรีเป็นประธานกรรมการ ปลัดกระทรวงการคลัง ปลัดกระทรวงมหาดไทย อธิบดีกรมบัญชีกลาง อธิบดีกรมแรงงาน เป็นกรรมการโดยตำแหน่ง และกรรมการอื่นซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งจากฝ่ายบริหารห้าคน ผู้แทนพนักงานห้าคน และผู้ทรงคุณวุฒิห้าคน และให้หัวหน้าสำนักงานคณะกรรมการรัฐวิสาหกิจสัมพันธ เป็นกรรมการและเลขานุการ

ผู้แทนพนักงานตามวรรคหนึ่ง ให้นายกรัฐมนตรีคัดเลือกกันเอง และเสนอรายชื่อให้รัฐมนตรีเพื่อแต่งตั้ง

มาตรา 7 กรรมการซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งมีวาระอยู่ในตำแหน่งคราวละสองปี กรรมการซึ่งพ้นจากตำแหน่งอาจได้รับแต่งตั้งอีกได้ แต่ต้องไม่เกินสองคราวติดต่อกัน

มาตรา 8 นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระตามมาตรา 7 กรรมการซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งพ้นจากตำแหน่งเมื่อ

- (1) ตาย
- (2) ลาออก
- (3) รัฐมนตรีให้ออกเพราะมีการกระทำอันเป็นการต้องห้ามหรือมีความผิดตามพระราชบัญญัตินี้
- (4) เป็นบุคคลล้มละลาย
- (5) เป็นคนไร้ความสามารถหรือเสมือนไร้ความสามารถ หรือ
- (6) ได้รับความวิบัติโดยความพิพาทจนถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ

ในกรณีที่กรรมการซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งพ้นจากตำแหน่งก่อนวาระ ให้รัฐมนตรีแต่งตั้งกรรมการแทนตำแหน่งที่ว่าง และให้ผู้ซึ่งได้แต่งตั้งอยู่ในตำแหน่งเท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของกรรมการซึ่งตนแทน

มาตรา 9 ในกรณีที่กรรมการซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งดำรงตำแหน่งครบวาระแล้ว แต่ยังมีได้มีการแต่งตั้งคณะกรรมการขึ้นใหม่ ให้กรรมการที่พ้นจากตำแหน่งตามวาระปฏิบัติหน้าที่ไปพลางก่อนจนกว่ากรรมการที่ได้รับแต่งตั้งใหม่จะเข้ารับหน้าที่

มาตรา 10 การประชุมคณะกรรมการต้องมีกรรมการมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งหมด จึงเป็นองค์ประกอบ

ในการประชุมคราวใด ถ้าประธานกรรมการไม่อยู่ในที่ประชุมหรือไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้กรรมการที่มาประชุมเลือกกรรมการคนหนึ่งเป็นประธานในที่ประชุม

มติในที่ประชุมให้ถือเสียงข้างมาก กรรมการคนหนึ่งมีเสียงหนึ่ง ในการลงคะแนน ถ้าคะแนนเสียงเท่ากัน ให้ประธานในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด

มาตรา 11 ให้คณะกรรมการมีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

- (1) กำหนดมาตรฐานของสิทธิประโยชน์
- (2) พิจารณาให้ความเห็นชอบเกี่ยวกับผลการพิจารณาของคณะกรรมการกิจการ

สัมพันธ์ในเรื่องสิทธิประโยชน์ของพนักงานตามมาตรา 18 วรรคสอง

- (3) พิจารณาวินิจฉัยอุทธรณ์ตามมาตรา 18 วรรคสี่ และมาตรา 41
- (4) พิจารณาวินิจฉัยคำร้องของพนักงานตามมาตรา 20
- (5) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่รัฐมนตรีมอบหมาย

มาตรฐานของสิทธิประโยชน์ตาม (1) เมื่อได้รับความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรีแล้ว ให้ใช้บังคับแก่รัฐวิสาหกิจทุกแห่ง

การพิจารณาตาม (2) ให้คำนึงถึงมาตรฐานของสิทธิประโยชน์ตาม (1)

มาตรา 12 คณะกรรมการมีอำนาจแต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อพิจารณาหรือปฏิบัติการอย่างหนึ่งอย่างใดตามที่คณะกรรมการมอบหมายก็ได้ แล้วรายงานต่อคณะกรรมการ

ให้นำมาตรา 10 มาใช้บังคับแก่การประชุมของคณะกรรมการโดยอนุโลม

มาตรา 13 ในการปฏิบัติหน้าที่ให้กรรมการหรืออนุกรรมการมีอำนาจเรียกบุคคลซึ่งเกี่ยวข้องมาให้ถ้อยคำหรือมีหนังสือสอบถาม หรือให้ส่งสิ่งของหรือเอกสารที่เกี่ยวข้องมาเพื่อประกอบการพิจารณาของคณะกรรมการหรือคณะกรรมการ

ให้ผู้ซึ่งเกี่ยวข้องอำนวยความสะดวก ซึ่งแจ้งข้อเท็จจริง ตอบหนังสือสอบถามหรือส่งสิ่งของหรือเอกสารที่เกี่ยวข้องแก่กรรมการหรืออนุกรรมการ ในการปฏิบัติหน้าที่ตามวรรคหนึ่ง

หมวด 2

คณะกรรมการกิจการสัมพันธ

มาตรา 14 ให้มีคณะกรรมการกิจการสัมพันธขึ้นในรัฐวิสาหกิจแต่ละแห่ง ประกอบด้วยกรรมการของรัฐวิสาหกิจนั้นคนหนึ่ง ซึ่งคณะกรรมการรัฐวิสาหกิจแห่งนั้นกำหนด เป็นประธานกรรมการ ผู้แทนฝ่ายบริหารซึ่งคณะกรรมการรัฐวิสาหกิจแต่งตั้งจากฝ่ายบริหารของรัฐวิสาหกิจนั้น ตามจำนวนที่คณะกรรมการรัฐวิสาหกิจกำหนดซึ่งต้องไม่น้อยกว่าสามคนแต่ไม่เกินเจ็ดคน และผู้แทนของสมาคมในรัฐวิสาหกิจ ซึ่งสมาคมได้เลือกจากสมาชิกมีจำนวนเท่ากับจำนวนผู้แทนฝ่ายบริหาร เป็นกรรมการ

ในกรณีที่ไม่มีสมาคมในรัฐวิสาหกิจใด หรือในระหว่างที่สมาคมต้องเลิกไปตามมาตรา 39 ให้คณะกรรมการรัฐวิสาหกิจนั้นแต่งตั้งพนักงานจำนวนเท่ากับจำนวนผู้แทนฝ่ายบริหารเข้าร่วมเป็นกรรมการ

มาตรา 15 กรรมการกิจการสัมพันธ์อยู่ในตำแหน่งคราวละสองปี แต่อาจได้รับแต่งตั้งใหม่อีกได้ ทั้งนี้ต้องไม่เกินสองคราวติดต่อกัน

มาตรา 16 นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระตามมาตรา 1 กรรมการกิจการสัมพันธ์พ้นจากตำแหน่งเมื่อ

- (1) ตาย
- (2) ลาออก
- (3) เป็นคนไร้ความสามารถหรือเสมือนไร้ความสามารถ
- (4) พ้นจากการเป็นฝ่ายบริหาร สมาชิกของสมาคมหรือพนักงาน
- (5) พ้นจากการเป็นผู้แทนของฝ่ายบริหาร ผู้แทนของสมาคม หรือผู้แทนพนักงาน

แล้วแต่กรณี

(6) ได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ

เมื่อกรรมการกิจการสัมพันธ์พ้นจากตำแหน่งก่อนวาระ ให้มีการแต่งตั้งกรรมการกิจการสัมพันธ์แทนตำแหน่งที่ว่าง ให้กรรมการผู้ซึ่งได้รับแต่งตั้งอยู่ในตำแหน่งเท่ากับวาระของกรรมการซึ่งตนแทน

มาตรา 17 ให้คณะกรรมการกิจการสัมพันธ์ประชุมอย่างน้อยเดือนละหนึ่งครั้ง หรือเมื่อกรรมการกิจการสัมพันธ์ไม่น้อยกว่าหนึ่งในสาม ร้องขอ

มาตรา 18 ให้คณะกรรมการกิจการสัมพันธ์มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

- (1) ปกป้องหรือเพื่อเสนอให้คณะกรรมการรัฐวิสาหกิจจัดให้มีหรือปรับปรุงระเบียบข้อบังคับในการทำงานอันเป็นประโยชน์ต่อฝ่ายบริหารและพนักงาน
- (2) พิจารณาข้อร้องทุกข์ของพนักงานหรือของสมาคมเกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในข้อบังคับของรัฐวิสาหกิจนั้น
- (3) พิจารณาข้อเสนอของสมาคมเพื่อปรับปรุงสิทธิประโยชน์ของพนักงาน

ในการพิจารณาข้อเสนอตาม (3) ให้คณะกรรมการกิจการสัมพันธ์ คำนึงถึงฐานะความรับผิดชอบ และความสามารถของรัฐวิสาหกิจ ตลอดจนผลกระทบต่อค่าบริการประชาชน และถ้าข้อเสนอั้นเกี่ยวกับการเงิน ให้คณะกรรมการกิจการสัมพันธ์ เสนอผลการพิจารณาต่อคณะกรรมการเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบก่อน

ให้คณะกรรมการกิจการสัมพันธ์ เสนอผลการพิจารณาคำร้องทุกข์ของพนักงานตาม (2) หรือข้อเสนอของสมาคมตาม (3) ต่อผู้บังคับบัญชาของรัฐวิสาหกิจและกระทรวงเจ้าสังกัดเพื่อ ดำเนินการต่อไป

ผู้ร้องหรือสมาคมซึ่งไม่พอใจผลการพิจารณาคำร้องทุกข์ตาม (2) หรือข้อเสนอเกี่ยวกับ สิทธิประโยชน์อันไม่เกี่ยวกับการเงินตาม (3) ของคณะกรรมการกิจการสัมพันธ์ แล้วแต่กรณี มีสิทธิ อุทธรณ์ต่อคณะกรรมการได้ภายในสิบห้าวันนับแต่วันทราบผลการพิจารณา

ให้คณะกรรมการวินิจฉัยชี้ขาดอุทธรณ์และแจ้งผลให้ทราบภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ ได้ รับหนังสืออุทธรณ์

คำวินิจฉัยชี้ขาดหรือการให้ หรือการไม่ให้ความเห็นชอบของคณะกรรมการให้เป็นที่สุด ให้ฝ่ายบริหารและพนักงานปฏิบัติตามคำวินิจฉัยดังกล่าว

พนักงานหรือสมาคมจะยื่นคำร้องทุกข์หรือข้อเสนอที่ได้มีคำวินิจฉัยชี้ขาดแล้วในปีงบประมาณเดียวกันนั้นอีกไม่ได้

มาตรา 19 ห้ามมิในกรณีใดห้ามมิให้พนักงานนัดหยุดงานหรือดำเนินการใด ๆ ในลักษณะ ที่เป็นการขัดหยุดงาน

มาตรา 20 ห้ามมิให้ฝ่ายบริหารเลิกจ้าง หรือโยกย้ายพนักงาน เพราะเหตุที่พนักงาน ได้ดำเนินการขอจัดตั้งสมาคม หรือเข้าเป็นสมาชิกหรือกรรมการสมาคม กรรมการกิจการสัมพันธ์ หรือกรรมการรัฐวิสาหกิจสัมพันธ์ หรือดำเนินการฟ้องร้อง เป็นพยาน หรือให้หลักฐาน ต่อพนักงาน เจ้าหน้าที นายทะเบียน หรือคณะกรรมการ เว้นแต่เป็นการฟ้องร้องเท็จเป็นพยานเท็จ หรือให้ หลักฐานเท็จ

พนักงานผู้ได้รับความเสียหายตามวรรคหนึ่งอาจยื่นคำร้องต่อคณะกรรมการได้ภายใน สามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับความเสียหาย

ให้คณะกรรมการพิจารณาวินิจฉัยชี้ขาดและออกคำสั่งภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่ ได้รับ คำร้อง และให้ฝ่ายบริหารและพนักงานปฏิบัติตามคำสั่งชี้ขาดต่อไป

หมวด 3

สมาคมพนักงานรัฐวิสาหกิจ

มาตรา 21 สมาคมพนักงานรัฐวิสาหกิจจะมีขึ้นได้ก็แต่โดยอาศัยอำนาจตามบทแห่งพระราชบัญญัตินี้ และมีวัตถุประสงค์เพื่อ

- (1) ส่งเสริมความสัมพันธ์อันดีระหว่างพนักงานกับฝ่ายบริหาร และระหว่างพนักงานด้วยกัน
- (2) พิจารณาช่วยเหลือพนักงานตามคำร้องทุกข์เกี่ยวกับสิทธิประโยชน์
- (3) พิทักษ์และคุ้มครองสิทธิประโยชน์ของพนักงาน

ให้รัฐวิสาหกิจแต่ละแห่งมีสมาคมพนักงานรัฐวิสาหกิจได้เพียงสมาคมเดียว

มาตรา 22 สมาคมต้องมีสมาชิกไม่น้อยกว่าร้อยละสามสิบของพนักงานทั้งหมด มีข้อบังคับและต้องจดทะเบียนต่อนายทะเบียน เมื่อได้จดทะเบียนแล้วให้สมาคมเป็นนิติบุคคล

มาตรา 23 ผู้มีสิทธิจัดตั้งสมาคมต้องเป็นพนักงานในรัฐวิสาหกิจเดียวกัน บรรลุนิติภาวะ และมีสัญชาติไทย

มาตรา 24 การขอจดทะเบียนสมาคม ให้พนักงานผู้มีสิทธิจัดตั้งจำนวนไม่น้อยกว่าสิบคนเป็นผู้เริ่มก่อการยื่นคำขอเป็นหนังสือตามแบบที่กระทรวงมหาดไทยกำหนดต่อนายทะเบียนพร้อมด้วยร่างข้อบังคับของสมาคมอย่างน้อยสามฉบับ และบัญชีรายชื่อและลายมือชื่อของผู้แสดงความจำนงเข้าเป็นสมาชิกสมาคมไม่น้อยกว่าร้อยละสิบของพนักงานทั้งหมด

เมื่อนายทะเบียนรับคำขอจดทะเบียนสมาคมแล้ว ให้นายทะเบียนเปิดประกาศรายเปิดเผย ณ สถานที่ทำงานในรัฐวิสาหกิจของพนักงานผู้เริ่มก่อการนั้น เพื่อให้พนักงานทั้งหมดทราบ

มาตรา 25 ข้อบังคับของสมาคมต้องมีข้อความดังต่อไปนี้

- (1) ชื่อ ซึ่งต้องมีคำว่า "สมาคมพนักงานรัฐวิสาหกิจ" กำกับไว้หน้าชื่อนั้นด้วย
- (2) วัตถุประสงค์
- (3) ที่ตั้งสำนักงาน
- (4) วิธีรับสมาชิกและการขาดจากสมาชิกภาพ
- (5) อัตราเงินค่าสมัครและค่าบำรุงและวิธีการชำระเงิน
- (6) ข้อกำหนดเกี่ยวกับสิทธิและหน้าที่ของสมาชิก

(7) ข้อกำหนดเกี่ยวกับการจัดการ การใช้จ่าย การเก็บรักษาเงิน และทรัพย์สินอื่น ตลอดจนการทำบัญชีและการตรวจบัญชี

(8) ข้อกำหนดเกี่ยวกับการประชุมใหญ่

(9) ข้อกำหนดเกี่ยวกับจำนวนกรรมการสมาคม ซึ่งอย่างมากต้องไม่เกินสามสิบคน การเลือกตั้งกรรมการสมาคม วาระของการเป็นกรรมการสมาคม ซึ่งจะกำหนดให้นายกสมาคมอยู่ในตำแหน่ง เกินสองคราวติดต่อกันไม่ได้ การพ้นจากตำแหน่งของกรรมการสมาคมและการประชุมของคณะกรรมการสมาคม

มาตรา 26 เมื่อนายทะเบียนได้รับคำขอจดทะเบียนสมาคมและตรวจสอบแล้วเห็นว่า วัตถุประสงค์ประสงค์ถูกต้องตามขอบเขตของมาตรา 21 และไม่ขัดต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน ผู้ยื่นคำขอมีคุณสมบัติถูกต้องตามมาตรา 23 คำขอดังกล่าวมีข้อความตลอดจนเอกสารหลักฐานครบถ้วนถูกต้องตามมาตรา 24 และข้อบังคับถูกต้องตามมาตรา 25 มีลายมือชื่อผู้แสดงความจำนงเข้าเป็นสมาชิกสมาคมเป็นจำนวนไม่น้อยกว่าร้อยละสามสิบของพนักงานทั้งหมด และยังไม่มีการจดทะเบียนสมาคมขึ้นในรัฐวิสาหกิจนั้น ให้นายทะเบียนรับจดทะเบียนและออกใบสำคัญแสดงการจดทะเบียนสมาคมแก่ผู้ยื่นคำขอจดทะเบียนดังกล่าวทันที

คำขอจดทะเบียนรายใดมีข้อความตลอดจนเอกสารหลักฐานไม่ครบถ้วนถูกต้องอย่างใดอย่างหนึ่ง หรือมีผู้แสดงความจำนงเข้าเป็นสมาชิกสมาคมไม่ถึงร้อยละสามสิบของพนักงานทั้งหมดตามวรรคหนึ่ง ให้นำผู้ยื่นคำขอจดทะเบียนรายดังกล่าวดำเนินการแก้ไขเพิ่มเติมให้ถูกต้องครบถ้วนภายในกำหนดเวลาหนึ่งปีนับแต่วันที่นายทะเบียนมีหนังสือแจ้งให้ทราบ ถ้าผู้ยื่นคำขอจดทะเบียนไม่ดำเนินการดังกล่าวให้แล้วเสร็จภายในกำหนดเวลานั้น ให้ถือว่าคำขอจดทะเบียนสมาคมรายดังกล่าวเป็นอันตกไป

กรณีมีผู้ยื่นคำขอจดทะเบียนสมาคมเกินกว่าหนึ่งราย หากคำขอจดทะเบียนรายใดมีข้อความและเอกสารหลักฐานครบถ้วนถูกต้องตลอดจนมีจำนวนผู้แสดงความจำนงเป็นสมาชิกสมาคมถึงร้อยละสามสิบของพนักงานทั้งหมดตามวรรคหนึ่ง เป็นลำดับแรกให้นายทะเบียนรับจดทะเบียนและออกใบสำคัญแสดงการจดทะเบียนแก่ผู้ยื่นคำขอจดทะเบียนรายนั้นก่อน ถ้ามีคำขอจดทะเบียนสมาคมที่มีเอกสารหลักฐานครบถ้วนถูกต้อง ตลอดจนมีผู้แสดงความจำนงเข้าเป็นสมาชิกสมาคมถึงร้อยละสามสิบของพนักงานทั้งหมดตามวรรคหนึ่งพร้อมกันตั้งแต่สองรายขึ้นไป ให้นายทะเบียนดำเนินการให้ผู้ยื่นคำขอจดทะเบียนแต่ละรายมาร่วมพิจารณาทำความเข้าใจความตกลงเพื่อรวมคำขอจดทะเบียน

นั้น ๆ ให้เป็นคาขอเดียวกัน ถ้าไม่สามารถตกลงกันได้ ให้รับจดทะเบียนและออกใบสำคัญแสดง การจดทะเบียนแก่ผู้ยื่นคาขอจดทะเบียน รายที่มีจำนวนรายชื่อผู้แสดงความจำนงเข้า เป็นสมาชิก สมาคมมากที่สุด

ผู้ยื่นคาขอจดทะเบียนมีสิทธิอุทธรณ์คาสั่งไม่รับจดทะเบียนต่อรัฐมนตรีโดยทำเป็นหนังสือ ยื่นต่อนายทะเบียนภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้งคาสั่งดังกล่าว

ให้รัฐมนตรีวินิจฉัยอุทธรณ์และแจ้งให้ผู้อุทธรณ์ทราบภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ ได้รับ หนังสืออุทธรณ์

คาวินิจฉัยอุทธรณ์ของรัฐมนตรีให้เป็นที่สุด

มาตรา 27 ให้นายทะเบียนประกาศการจดทะเบียนสมาคมในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา 28 ให้ผู้เริ่มก่อการจัดตั้งสมาคม จัดให้มีการประชุมใหญ่สามัญครั้งแรกภายใน หนึ่งร้อยยี่สิบวันนับแต่วันที่จดทะเบียน เพื่อเลือกตั้งคณะกรรมการสมาคมและมอบหมายการทั้งปวง ให้แก่คณะกรรมการสมาคม และอนุมัติร่างข้อบังคับที่ได้ยื่นแก่นายทะเบียนตามมาตรา 26

เมื่อที่ประชุมใหญ่ได้เลือกตั้งคณะกรรมการสมาคม และอนุมัติร่างข้อบังคับแล้ว ให้ นำ สำเนาข้อบังคับและรายชื่อ ที่อยู่ อาชีพหรือวิชาชีพของกรรมการสมาคมไปจดทะเบียนภายในสิบสี่ วันนับแต่วันที่ที่ประชุมใหญ่ลงมติ

การประชุมใหญ่ไม่ว่ากรณีใด ๆ ให้กระทำได้เฉพาะในวันที่เป็นวันหยุดราชการหรือ วันหยุดตามประเพณี

มาตรา 29 การแก้ไขเพิ่มเติมข้อบังคับของสมาคมและการเปลี่ยนแปลงกรรมการ สมาคมจะกระทำได้โดยมติของที่ประชุมใหญ่ และต้องนำไปจดทะเบียนสิบสี่วันนับแต่วันที่ ที่ประชุมใหญ่ลงมติ

การแก้ไขเพิ่มเติมข้อบังคับและการเปลี่ยนแปลงกรรมการสมาคมตามวรรคหนึ่งจะมี ผลใช้บังคับต่อเมื่อนายทะเบียนได้รับจดทะเบียนแล้ว

ให้ตามมาตรา 26 มาใช้บังคับแก่การขอแก้ไขเพิ่มเติมข้อบังคับโดยอนุกรม

มาตรา 30 ผู้ซึ่งจะเป็นสมาชิกของสมาคมในรัฐวิสาหกิจใด จะต้องเป็นพนักงานใน รัฐวิสาหกิจนั้น และต้องไม่เป็นสมาชิกของสหภาพแรงงานใด ๆ

มาตรา 31 สมาชิกของสมาคมมีสิทธิขอตรวจสอบทะเบียนสมาชิก เอกสารหรือบัญชี เพื่อทราบการดำเนินกิจการของสมาคมได้ในเวลาเปิดทำการ

ในการขอตรวจสอบตามวรรคหนึ่ง เจ้าหน้าที่ของสมาคมต้องให้ความสะดวกตามสมควร

มาตรา 32 สมาชิกภาพของสมาชิกสมาคมสิ้นสุดลงเมื่อ ตาย ลาออก ที่ประชุมใหญ่
ให้ออก ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา 30 หรือมีเหตุอื่นตามที่กำหนดในข้อบังคับ
ของสมาคม

มาตรา 33 เพื่อประโยชน์ของสมาชิกของสมาคม ให้สมาคมมีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

(1) ยื่นข้อเสนอต่อกณะกรรมกรการกิจการสัมพันธ์ เกี่ยวกับสิทธิประโยชน์แทน

สมาชิก

(2) ยื่นคำร้องทุกข์ เกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ต่อกณะกรรมกรการกิจการสัมพันธ์แทน

สมาชิก

(3) ตั้งผู้แทนเข้าร่วมเป็นกรรมการในคณะกรรมการกิจการสัมพันธ์

(4) จัดให้มีการให้บริการเพื่อสวัสดิการของสมาชิกหรือจัดสรรเงินหรือทรัพย์สิน

เพื่อสาธารณประโยชน์ ทั้งนี้ ตามที่ที่ประชุมใหญ่เห็นสมควร

(5) เรียกเก็บเงินค่าสมัคร เป็นสมาชิกและเงินค่าบำรุงตามอัตราที่กำหนดในข้อ

บังคับของสมาคม

(6) ดำเนินการให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่บัญญัติไว้ในมาตรา 21

มาตรา 34 ให้สมาคมมีคณะกรรมการสมาคมเป็นผู้ดำเนินการ และเป็นผู้แทนของ
สมาคมในกิจการที่เกี่ยวกับบุคคลภายนอก เพื่อการนี้ คณะกรรมการสมาคมจะมอบหมายให้กรรมการ
คนหนึ่งหรือหลายคนแทนแทนก็ได้

คณะกรรมการสมาคมอาจแต่งตั้งคณะอนุกรรมการสมาคมเพื่อปฏิบัติงานตามที่มอบหมายได้

มาตรา 35 ผู้ซึ่งจะได้รับเลือกตั้งหรือแต่งตั้งเป็นกรรมการสมาคมหรืออนุกรรมการสมาคม
ตามมาตรา 34 ต้องเป็นสมาชิกของสมาคมนั้น และไม่เป็นผู้ซึ่งนายทะเบียนสั่งให้ออกจากตำแหน่ง
กรรมการสมาคมภายในระยะเวลาหนึ่งปีนับแต่วันที่นายทะเบียนสั่งให้ออกจากตำแหน่ง

มาตรา 36 สมาคมจะกระทำการดังต่อไปนี้ได้ก็แต่โดยมติของที่ประชุมใหญ่

(1) แก้ไขเพิ่มเติมข้อบังคับ

(2) เลือกตั้งกรรมการสมาคม เลือกตั้งผู้สอบบัญชีรับรองงบดุล รายงานประจำปี

และงบประมาณ

(3) จัดให้มีการให้บริการเพื่อสวัสดิการของสมาชิก หรือจัดสรรเงินหรือทรัพย์สิน

เพื่อสาธารณประโยชน์

(4) รับเงินช่วยเหลือจากบุคคลหรือนิติบุคคลที่ไม่มีสัญชาติไทย

(5) เลิกสมาคม

มาตรา 37 สมาคมต้องจัดให้มีทะเบียนสมาชิกแบบที่รัฐมนตรีกำหนดและเก็บรักษาไว้ที่สำนักงานพร้อมที่จะให้ตรวจสอบได้ในเวลาทำการ

ให้สมาคมประกาศวันและเวลาเปิดทำการไว้ที่สำนักงาน

มาตรา 38 ให้นายทะเบียนหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งนายทะเบียนมอบหมายมีอำนาจดังต่อไปนี้

- (1) เข้าไปในสำนักงานของสมาคมในเวลาทำการเพื่อตรวจสอบกิจการของสมาคม
- (2) สั่งให้กรรมการสมาคม อนุกรรมการสมาคม และเจ้าหน้าที่ของสมาชิกส่งหรือแสดง เอกสารหรือบัญชีของสมาคม เพื่อประกอบการพิจารณากรณีที่มีปัญหาเกิดขึ้น
- (3) สอบถามบุคคลใน (2) หรือเรียกบุคคลดังกล่าวมาเพื่อสอบถามหรือให้ชี้แจงข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการดำเนินงานกิจการของสมาคม

มาตรา 39 สมาคมย่อมเลิกด้วยเหตุใดเหตุหนึ่ง ดังต่อไปนี้

- (1) ถ้ามีข้อบังคับของสมาคมกำหนดให้เลิกในกรณีใด เมื่อมีกรณีนั้น
- (2) เมื่อที่ประชุมใหญ่มีมติให้เลิก
- (3) เมื่อมีจำนวนสมาชิกน้อยกว่าร้อยละสามสิบของจำนวนพนักงานทั้งหมด
- (4) เมื่อนายทะเบียนมีคำสั่งให้เลิกเนื่องจากสมาคมกระทำการอันเป็นการขัดต่อกฎหมายหรือความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน หรือเป็นภัยต่อเศรษฐกิจหรือความมั่นคงของประเทศ

(5) เมื่อล้มละลาย

มาตรา 40 นายทะเบียนมีอำนาจสั่งให้กรรมการสมาคมผู้ใดผู้หนึ่ง หรือคณะกรรมการสมาคมออกจากตำแหน่งได้ เมื่อปรากฏว่า

- (1) กระทำการอันมิชอบด้วยกฎหมาย ซึ่งเป็นการขัดขวางการปฏิบัติงานตามหน้าที่ของคณะกรรมการ คณะอนุกรรมการ นายทะเบียน และพนักงานเจ้าหน้าที่
- (2) ดำเนินกิจการไม่ถูกต้องตามวัตถุประสงค์ของสมาคมอันเป็นการขัดต่อกฎหมายหรือความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน หรืออาจเป็นภัยแก่เศรษฐกิจหรือความมั่นคงของประเทศ หรือ

(3) ใ้หรือยินยอมใ้ผู้ใดผู้หนึ่งซึ่งมิใช่กรรมการสมาคม เป็นผู้ดำเนินกิจการ
ของสมาคม

คำสั่งตามวรรคหนึ่ง ใ้ทำเป็นหนังสือและแจ้งใ้ผู้ซึ่งเกี่ยวข้องและสมาคมทราบโดย
มิชักช้า

เมื่อนายทะเบียนสั่งใ้ให้ออกจากตำแหน่งตามมาตราี้แล้ว ใ้แจ้งผู้บังคับบัญชาของ
พนักงานซึ่ง เป็นกรรมการนั้น เพื่อดำเนินการลงโทษทางวินัยต่อไป

มาตรา 41 ผู้ซึ่งได้รับคำสั่งใ้ให้ออกจากตำแหน่งกรรมการสมาคมตามมาตรา 40 มี
สิทธิอุทธรณ์คำสั่งนั้นต่อคณะกรรมการ โดยทำเป็นหนังสือยื่นต่อนายทะเบียนภายในสิบห้าวันนับ
แต่วันที่ได้รับคำสั่ง

ใ้คณะกรรมการวินิจฉัยชี้ขาดอุทธรณ์และแจ้งใ้ผู้อุทธรณ์ทราบภายในสามสิบวันนับแต่
วันที่ได้รับหนังสืออุทธรณ์ คำวินิจฉัยชี้ขาดของคณะกรรมการใ้เป็นที่สุด

มาตรา 42 สมาคมต้องจัดใ้มีการตรวจสอบบัญชี และต้องเสนองบดุลพร้อมด้วย
รายงานการสอบบัญชีของผู้สอบบัญชีต่อที่ประชุมใหญ่

เมื่อที่ประชุมใหญ่รับรองงบดุลและรายงานการสอบบัญชีแล้ว ใ้ส่งสำเนาหนึ่งชุดใ้
แก่นายทะเบียนภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ที่ประชุมใหญ่มีมติรับรอง

หมวด 4

สำนักงานคณะกรรมการรัฐวิสาหกิจสัมพันธ์

มาตรา 43 ใ้จัดตั้งสำนักงานคณะกรรมการรัฐวิสาหกิจสัมพันธ์ขึ้นในกรมแรงงาน
กระทรวงมหาดไทย มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

- (1) ปฏิบัติงานธุรการของคณะกรรมการและคณะอนุกรรมการตามพระราช
บัญญัตินี้
- (2) เก็บ รวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ของพนักงาน
- (3) ดำเนินการใ้เป็นไปตามมติของคณะกรรมการ
- (4) ปฏิบัติหน้าที่ตามที่คณะกรรมการหรือคณะกรรมการมอบหมาย

หมวด 5

บทกำหนดโทษ

มาตรา 44 ผู้ใดไม่อำนวยความสะดวก ขัดขวาง ไม่ตอบหนังสือ สอบถาม ไม่ชี้แจงข้อเท็จจริง หรือไม่ส่งสิ่งของหรือเอกสารที่เกี่ยวข้องแก่กรรมการหรืออนุกรรมการตามมาตรา 13 หรือนายทะเบียนหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งนายทะเบียนมอบหมายตามมาตรา 38 ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา 45 ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา 19 ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ผู้ใดยุยงส่งเสริมหรือสนับสนุนการกระทำความผิดตามวรรคหนึ่ง ต้องระวางโทษเป็นสองเท่าของโทษที่กำหนดไว้สำหรับความผิดนั้น

มาตรา 46 ผู้ใดดำเนินกิจการใด ๆ ในรัฐวิสาหกิจในลักษณะหรือตนเองเดียวกันกับสมาคมโดยยังไม่ได้จดทะเบียนตามมาตรา 26 ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา 47 ผู้เริ่มก่อนการจัดตั้งสมาคมผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา 28 หรือกรรมการสมาคมผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา 29 ต้องระวางโทษปรับไม่เกินวันละห้าสิบบาทตลอดระยะเวลาที่ยังฝ่าฝืนอยู่

มาตรา 48 สมาคมใดรับบุคคลเข้าเป็นสมาชิกโดยฝ่าฝืนมาตรา 30 ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท

มาตรา 49 สมาคมใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรา 37 หรือมาตรา 42 ต้องระวางโทษปรับไม่เกินสองพันบาท

กรรมการสมาคมผู้ใดรู้เห็น เป็นใจให้สมาคมกระทำการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรา 37 หรือมาตรา 42 ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา 50 ผู้ใดใช้ชื่อมีอักษรไทยประกอบว่า "สมาคมพนักงานรัฐวิสาหกิจ" หรืออักษรต่างประเทศซึ่งมีความหมายเหมือนกัน ประกอบในป้ายชื่อ ดวงตรา จดหมาย ใบแจ้งความ หรือเอกสารอย่างอื่นเกี่ยวกับกิจการธุรกิจโดยมิได้เป็นสมาคม ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท และปรับอีกเป็น

มาตรา 51 เมื่อสมาคมได้เลิกตามพระราชบัญญัตินี้ กรรมการหรือกรรมการสมาคม ผู้ใดขัดขวางการดำเนินการของผู้ชำระบัญชี ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา 52 ผู้ใดยังคงดำเนินการกิจการของสมาคมซึ่งได้เลิกไปแล้วตามพระราชบัญญัตินี้ เว้นแต่การชำระบัญชีของสมาคม ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

บทเฉพาะกาล

มาตรา 53 ในระหว่างที่ยังไม่มีการจัดตั้งสมาคมตามพระราชบัญญัตินี้ถึงห้าสมาคม ผู้แทนพนักงานตามมาตรา 6 ให้แต่งตั้งจากพนักงานที่รัฐมนตรีเห็นสมควร และให้พนักงานที่ได้รับแต่งตั้งดังกล่าวอยู่ในตำแหน่งกรรมการจนกว่าจะสามารถแต่งตั้งกรรมการตามมาตรา 6 วรรคสองได้ ซึ่งต้องกระทำภายในสิบห้าวันนับแต่มีการจัดตั้งสมาคมตามพระราชบัญญัตินี้ถึงห้าสมาคม

มาตรา 54 บรรดาคำร้องกล่าวหา ชื่อเรียกเรื่องเกี่ยวกับสภาพการจ้าง ชื่อพิพาท แรงงานของฝ่ายบริหารหรือพนักงาน ซึ่งยังไม่ถึงที่สุดตามกฎหมายว่าด้วยแรงงานสัมพันธ์ในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้ผู้ยื่นคำร้องกล่าวหา ผู้แจ้งชื่อเรียกเรื่อง หรือรัฐวิสาหกิจนั้นนำเรื่องเข้าสู่การชี้ขาดของคณะกรรมการภายในกำหนดเก้าสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

บรรดาข้อตกลงเกี่ยวกับสภาพการจ้าง คำชี้ขาดของผู้ชี้ขาดชื่อพิพาทแรงงาน หรือ คำวินิจฉัย คำชี้ขาด หรือคำสั่งของคณะกรรมการแรงงานสัมพันธ์ที่ถึงที่สุดแล้วตามกฎหมายว่าด้วยแรงงานสัมพันธ์ ซึ่งมีอยู่ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้ยังคงใช้บังคับต่อไป

มาตรา 55 บรรดาสภาพแรงงานของรัฐวิสาหกิจซึ่งตั้งขึ้นตามกฎหมายว่าด้วยแรงงานสัมพันธ์ ให้เป็นอันสิ้นสุดลง เว้นแต่การดำเนินการเพื่อการชำระบัญชี

เมื่อชำระบัญชีแล้ว ถ้ามีทรัพย์สินเหลืออยู่ให้รอนทรัพย์สินนั้นให้แก่สมาคมที่จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัตินี้ในรัฐวิสาหกิจนั้น ถ้าการรอนทรัพย์สินดังกล่าวไม่อาจทำให้แล้วเสร็จได้ภายในหนึ่งปี นับแต่เสร็จสิ้นการชำระบัญชี ให้รอนทรัพย์สินนั้นให้แก่บุคคลอื่นตามที่ได้ระบุไว้ในข้อบังคับของสหภาพแรงงานนั้น ๆ ถ้าไม่มีข้อบังคับหรือในข้อบังคับมิได้ระบุให้รอนทรัพย์สินที่เหลือนั้นให้แก่บุคคลใด ให้ดำเนินการรอนทรัพย์สินนั้นให้แก่สภาอุตสาหกรรม

มาตรา 56 คณะกรรมการสภาพแรงงานและคณะกรรมการลูกจ้างในรัฐวิสาหกิจซึ่งตั้งขึ้น ตามกฎหมายว่าด้วยแรงงานสัมพันธ์ให้เป็นอันสิ้นสุดลง

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

อานันท์ ปันยารชุน

นายกรัฐมนตรี

หมายเหตุ เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ โดยรัฐวิสาหกิจเป็นกิจการของรัฐที่ จัดตั้งขึ้นเพื่ออำนวยความสะดวกแก่ประเทศชาติ และประชาชน และมีหลายรัฐวิสาหกิจที่ดำเนินการ สาธารณูปโภคและสาธารณูปการแก่ประชาชน มีความสัมพันธ์ระหว่างพนักงานกับรัฐตลอดจนการ คุ้มครองสิทธิประโยชน์ แตกต่างจากความสัมพันธ์ระหว่างนายจ้างกับลูกจ้างในกิจการของเอกชน สมควรมีกฎหมายกำหนดความสัมพันธ์ระหว่างพนักงานรัฐวิสาหกิจกับรัฐ การจัดตั้งสมาคมพนักงาน รัฐวิสาหกิจตลอดจนหลักเกณฑ์และวิธีการยื่นข้อ เสนอและข้อร้องทุกข์ องค์กรที่ทำหน้าที่พิจารณาและ ชี้ขาดข้อ เสนอ เป็นการ เฉพาะแตกต่างไปจากกฎหมายว่าด้วยแรงงานสัมพันธ์ที่บังคับใช้ระหว่างนาย จ้างและลูกจ้างองค์กรของเอกชน จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พระราชบัญญัติ
 แรงงานสัมพันธ์ (ฉบับที่ 2)
 พ.ศ. 2534

ภูมิพลอดุลยเดช บ.ร.

ให้ไว้ ณ วันที่ 18 เมษายน พ.ศ. 2534

เป็นปีที่ 46 ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วยแรงงานสัมพันธ์

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้ โดยคำแนะนำและยินยอมของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ดังต่อไปนี้

มาตรา 1 พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า "พระราชบัญญัติแรงงานสัมพันธ์ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2534"

มาตรา 2 พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา เป็นต้นไป

มาตรา 3 ให้ยกเลิกความในมาตรา 4 แห่งพระราชบัญญัติแรงงานสัมพันธ์ พ.ศ. 2518 และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

"มาตรา 4 พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับแก่

- (1) ราชการส่วนกลาง
- (2) ราชการส่วนภูมิภาค
- (3) ราชการส่วนท้องถิ่น รวมทั้งราชการของกรุงเทพมหานคร และเมืองพัทยา
- (4) กิจกรรมรัฐวิสาหกิจตามกฎหมายว่าด้วยพนักงานรัฐวิสาหกิจสัมพันธ์
- (5) กิจกรรมอื่นตามที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกา"

มาตรา 5 ให้ยกเลิกความในมาตรา 95 แห่งพระราชบัญญัติแรงงานสัมพันธ์ พ.ศ. 2518 และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

"มาตรา 95 ผู้ซึ่งจะเป็นสมาชิกของสหภาพแรงงานได้จะต้องเป็นลูกจ้างของนายจ้าง คนเดียวกันกับผู้จดทะเบียนสหภาพแรงงานหรือเป็นลูกจ้างซึ่งทำงานในกิจการประเภทเดียวกันกับผู้จดทะเบียนสหภาพแรงงาน และมีอายุตั้งแต่สิบห้าปีขึ้นไป

ห้ามมิให้พนักงานและฝ่ายบริหารตามกฎหมายว่าด้วยพนักงานรัฐวิสาหกิจสัมพันธ์ เป็นสมาชิกของสหภาพแรงงานตามวรรคหนึ่ง

ลูกจ้างซึ่งเป็นผู้บังคับบัญชาที่มีอำนาจในการจ้าง การลดค่าจ้าง การเลิกจ้าง การให้ บำเหน็จหรือการลงโทษ จะเป็นสมาชิกในสหภาพแรงงานที่ลูกจ้างอื่นที่ได้จัดตั้งหรือเป็นสมาชิกอยู่ ไม่ได้ และลูกจ้างอื่นจะเป็นสมาชิกสหภาพแรงงานที่ลูกจ้างซึ่งเป็นผู้บังคับบัญชาดังกล่าวได้จัดตั้ง ขึ้นหรือเป็นสมาชิกอยู่ไม่ได้

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

อานันท์ ปันยารชุน

นายกรัฐมนตรี

หมายเหตุ เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้คือ เนื่องจากกฎหมายว่าด้วยพนักงาน รัฐวิสาหกิจสัมพันธ์ ได้จัดวางระบบความสัมพันธ์ระหว่างพนักงานกับฝ่ายบริหารรัฐวิสาหกิจไว้เป็น การเฉพาะ แตกต่างไปจากที่กำหนดไว้ตามพระราชบัญญัติแรงงานสัมพันธ์ พ.ศ. 2518 สมควร แยกพนักงานรัฐวิสาหกิจออกจาก พระราชบัญญัติแรงงานสัมพันธ์ พ.ศ. 2518 มาอยู่ในบังคับ กฎหมายว่าด้วย พนักงานรัฐวิสาหกิจสัมพันธ์ จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

ข้อบังคับของสมาคมพนักงานรัฐวิสาหกิจ

การประปานครหลวง

หมวด 1

บททั่วไป

ข้อ 1 ข้อบังคับนี้เรียกว่า "ข้อบังคับของสมาคมพนักงานรัฐวิสาหกิจการประปานครหลวง"

ข้อ 2 สมาคมพนักงานรัฐวิสาหกิจนี้มีชื่อว่า "สมาคมพนักงานรัฐวิสาหกิจการประปานครหลวง" มีอักษรย่อว่า "สพร.กปน." มีชื่อภาษาอังกฤษว่า "Metropolitan Waterworks Authority State Enterprise Employees Association" มีชื่อย่อภาษาอังกฤษว่า "MEWASA"

ข้อ 3 เครื่องหมายของสมาคมฯ เป็นรูปมือทั้งสามในวงกลมล้อมรอบด้วยอักษรภาษาไทย และภาษาอังกฤษ ความว่า "สมาคมพนักงานรัฐวิสาหกิจการประปานครหลวง" และภาษาอังกฤษย่อว่า "MEWASA" ตามลำดับ

มือทั้งสามมีลักษณะและความหมายดังนี้

มือที่หนึ่ง มีลักษณะก้ำก๋อประปา หมายถึง การทำงานของพนักงานลูกจ้างการประปานครหลวง

มือที่สอง มีลักษณะยื่นขอหรือรองรับ หมายถึง สมาคมพนักงานรัฐวิสาหกิจการประปานครหลวง ที่จะรอบอุ้ม ยกย่อง เกียรติคุณ พนักงาน ลูกจ้างการประปานครหลวง

มือที่สาม มีลักษณะก้ำกั้มัด หมายถึง การรวมความสามัคคีของพนักงานลูกจ้างการประปานครหลวง และแนวทางการดำเนินงานของสมาคมพนักงานรัฐวิสาหกิจการประปานครหลวง

สีประจำสมาคม เป็นสีแดง และขาว

"ตัวอย่างตราที่ใช้ประทับ"

ข้อ 4 ข้อบังคับนี้มีผลใช้บังคับเมื่อนายทะเบียนสมาคมพนักงานรัฐวิสาหกิจได้รับจดทะเบียนไว้แล้ว

หมวดที่ 2

วัตถุประสงค์

ข้อ 5 สมาคมฯ มีวัตถุประสงค์ดังต่อไปนี้

(1) ส่งเสริมความสัมพันธ์อันดีระหว่างพนักงานกับฝ่ายบริหาร และระหว่างพนักงานด้วยกัน

(2) พิจารณาช่วยเหลือพนักงานตามคำร้องทุกข์เกี่ยวกับสิทธิประโยชน์

(3) พิทักษ์และคุ้มครองสิทธิประโยชน์ของพนักงาน

(4) ส่งเสริมให้ความร่วมมือแก่สมาชิกพนักงานรัฐวิสาหกิจ หรือ สัมพันธ์แรงงานอื่น ๆ

(5) จัดให้มีการบริการให้คำปรึกษาเพื่อแก้ไขปัญหา หรือ จัดข้อขัดแย้งเกี่ยวกับบริหารงานและการทำงาน

หมวด 3 ที่ตั้งสำนักงาน

ข้อ 6 สมาคมฯ มีสำนักงานตั้งอยู่ ณ เลขที่ 18/137 ถนนประชาชื่น แขวงทุ่งสองห้อง เขตดอนเมือง จังหวัดกรุงเทพมหานคร โทรศัพท์ 5737900 ต่อ สมาคม การย้ายสำนักงานให้สมาคมฯ แจ้งเป็นหนังสือต่อนายทะเบียนฯ ภายใน 3 วัน นับจากวันที่ย้าย

หมวด 4 วิธีรับสมาชิกและการขาดจากสมาชิกภาพ

ข้อ 7 สมาชิกของสมาคมฯ ต้องมีคุณสมบัติดังต่อไปนี้

- (1) เป็นพนักงานและลูกจ้างของการประปานครหลวง
- (2) ไม่เป็นสมาชิกของสมาคมพนักงานรัฐวิสาหกิจอื่นและสหภาพใด
- (3) ไม่เป็นพนักงานรัฐวิสาหกิจตั้งแต่ระดับหัวหน้ากองหรือเทียบเท่าขึ้นไป
- (4) ไม่เป็นบุคคลที่ถูกกีดกันจากการเป็นสมาชิกตามข้อ 9 (4) เว้นแต่ได้พ้นจากสมาชิกภาพด้วยเหตุดังกล่าวไว้แล้วเกิน 1 ปี หรือคณะกรรมการสมาคมฯ มีมติให้รับเข้าเป็นสมาชิกหรือที่ประชุมใหญ่มติให้รับเข้าเป็นสมาชิก

ข้อ 8 การสมัครเป็นสมาชิก (ไม่มีค่าสมัคร)

- (1) ผู้มีคุณสมบัติตามข้อ 7 จะสมัครเข้าเป็นสมาชิกได้ด้วยการยื่นใบสมัครต่อนายทะเบียนของสมาคมฯ โดยมีกรรมการรับรองอย่างน้อย 1 คน เมื่อคณะกรรมการพิจารณาว่าผู้สมัครมีคุณสมบัติครบถ้วนและผู้สมัครได้ชำระค่าธรรมเนียมแล้ว ก็ให้ถือว่าสมาชิกภาพของผู้สมัครนั้นสมบูรณ์

ข้อ 9 สมาชิกภาพของสมาชิกสิ้นสุดด้วยเหตุอย่างใดอย่างหนึ่ง ดังต่อไปนี้

- (1) ตาย
- (2) ขาดคุณสมบัติตามข้อ 7
- (3) ลาออกโดยแจ้งเป็นหนังสือต่อสมาคมฯ

(4) ผ่าฟันหรือไม่ปฏิบัติตามข้อบังคับและระเบียบของสมาคมฯ หรือกระทัดตน เป็นปฏิปักษ์ต่อสมาคมฯ หรือประหลาดตนเป็นที่เสื่อมแก่สมาคมฯ และคณะกรรมการสมาคมฯ มีมติให้ออกด้วยคะแนนเสียง 2 ใน 3 ของคณะกรรมการฯ และเมื่อได้ดำเนินการแล้วให้รายงานให้ที่ประชุมใหญ่ทราบ

(5) ต่างชำระค่าบำรุงติดต่อกันเกินกว่า 3 เดือน นับแต่วันที่ครบกำหนดชำระตามข้อ 10 (2)

(6) ที่ประชุมใหญ่ให้ออก

หมวด 5

อัตราเงินค่าบำรุงและวิธีการชำระเงิน

ข้อ 10 อัตราเงินค่าสมัคร ค่าบำรุงและวิธีการชำระ

(1) ค่าสมัครและค่าบำรุงซึ่งสมาชิกต้องชำระให้สมาคมฯ ให้เป็นไปตามอัตรา ดังนี้

ก. ค่าบำรุงรายเดือน ๆ ละ 10 บาท

ข. ค่าบำรุงที่ชำระเป็นรายปี ๆ ละ 120 บาท

(2) ค่าบำรุงรายเดือนให้ชำระภายในวันสิ้นเดือนของแต่ละเดือน หากชำระเงินเป็นรายปีให้ชำระภายในวันเดียวกันกับการชำระเงินของสมาชิกรายเดือน ณ เดือนเริ่มต้นของปีใหม่หรือของงวดใหม่ที่ต้องมีการชำระ

(3) สมาชิกที่ค้างชำระค่าบำรุง 2 เดือน นับแต่วันครบกำหนดชำระตามข้อ 10 (2) จะไม่มีสิทธิได้รับผลประโยชน์ใด ๆ จากสมาคมฯ ตามข้อ 11 (1) (2)

(4) การเก็บเงินค่าบำรุงจากสมาชิกอาจใช้วิธีการใดวิธีการหนึ่งหรือหลายวิธีในการเก็บดังต่อไปนี้

ก. สมาชิกชำระค่าบำรุง ณ ที่ทำการสมาคม

ข. ให้มีผู้แทนของสมาคมฯ ไปรับเงินค่าบำรุงตามหน่วยงานที่สมาชิกประจำอยู่

ค. ร่วมกับฝ่ายบริหารหักเก็บค่าบำรุงทางบัญชีจ่ายเงินเดือนโดยความยินยอมของสมาชิกเป็นหนังสือ

หมวด 6

สิทธิและหน้าที่ของสมาชิก

ข้อ 11 สมาชิกสิทธิดังต่อไปนี้

- (1) เสนอความคิดเห็น รับรองข้อเสนอ อภิปรายสนับสนุนหรือคัดค้าน ตั้งข้อซักถามเกี่ยวกับกิจการของสมาคมฯ ออกเสียงลงคะแนนเพื่อลงมติในเรื่องต่าง ๆ เว้นแต่สมาชิกที่ค่าบำรุงตามข้อ 10 (3)
- (2) สมัครรับเลือกตั้งเป็นกรรมการหรือได้รับการแต่งตั้งเป็นอนุกรรมการ เจ้าหน้าที่อื่น ๆ ของสมาคมฯ เว้นแต่สมาชิกที่ค้างชำระค่าบำรุงตามข้อ 10 (3)
- (3) ขอให้สมาคมฯ ค้ำครองสิทธิประโยชน์และสวัสดิภาพการทำงานและขอคำแนะนำปรึกษาในปัญหาที่เกี่ยวข้องกับการแรงงาน
- (4) ได้รับการช่วยเหลือและผลประโยชน์ที่สมาคมฯ จัดขึ้น
- (5) ตรวจสอบทะเบียนสมาชิก เอกสาร หรือบัญชีของสมาคมฯ ได้ในเวลาเปิดทำการ

ข้อ 12 สมาชิกหน้าที่ดังนี้

- (1) เข้าร่วมประชุมตามที่สมาคมฯ กำหนด
- (2) ปฏิบัติตามข้อบังคับของสมาคมฯ มติของคณะกรรมการสมาคมฯ อันชอบด้วยกฎหมายและข้อบังคับและมติที่ประชุมใหญ่
- (3) ร่วมมือและช่วยเหลือกิจการของสมาคมฯ ที่จะ เป็นประโยชน์ต่อสมาชิก
- (4) รักษาผลประโยชน์ของสมาคมฯ และไม่กระทำความเป็นปฏิปักษ์ต่อสมาคมฯ หรือประพฤติดนเป็นที่เป็นที่เสื่อมเสียแก่สมาคมฯ
- (5) แจ้งเจ้าหน้าที่ทะเบียนหรือเลขานุการทราบโดยเร็ว กรณีที่สมาชิกเปลี่ยนแปลงที่อยู่

หมวด 7

การจัดจ่าย การใช้จ่าย การเก็บรักษาเงินและทรัพย์สิน

ข้อ 13 รายได้ของสมาคมได้มาจาก

- (1) ค่าบำรุงของสมาชิก
- (2) รายได้อื่น ๆ จากการดำเนินการของสมาคมที่ไม่ขัดกฎหมาย
- (3) การรับบริจาค

ข้อ 14 รายจ่ายของสมาคมฯ จะจ่ายจากรายได้ โดยคณะกรรมการสมาคมฯ เป็นผู้รับผิดชอบและการใช้จ่ายเงินจะทำได้แต่เพียงเพื่อวัตถุประสงค์ดังต่อไปนี้เท่านั้น

- (1) ค่าใช้จ่าย เงินเดือน ค่าเบี้ยเลี้ยง และค่าใช้จ่ายอื่น ๆ สำหรับเจ้าหน้าที่ และลูกจ้างของสมาคม
- (2) ค่าใช้จ่ายในการเดินทาง ค่าที่พัก และอาหารเท่าที่จำเป็น เนื่องจากการที่ผู้แทนสมาคมฯ ไปร่วมประชุม หรือหารือในนามสมาคมฯ เพื่อการดำเนินการในเรื่องที่เป็นประโยชน์กับสมาชิกโดยตรง
- (3) ค่าใช้จ่ายในการบริหารงานของสมาคมฯ รวมทั้งค่าตรวจสอบบัญชี
- (4) ค่าใช้จ่ายตามที่สมาคมฯ ได้มีกำหนดไว้ในข้อบังคับนี้และได้มีการกำหนดระเบียบวิธีการจ่ายเงินไว้แล้ว
- (5) ค่าใช้จ่ายเพื่อการอื่นอันก่อนประโยชน์แก่สมาชิกฯ และสมาชิก โดยได้รับความเห็นชอบจากมติที่ประชุมใหญ่แล้ว ทั้งนี้วัตถุประสงค์ในการจ่ายเงินดังกล่าว จะต้องไม่ขัดต่อกฎหมาย และความสงบเรียบร้อยของส่วนรวม

ข้อ 15 คณะกรรมการจะส่งจ่ายเงินครั้งเดียวเกิน 500,000.00 บาท ไม่ได้ เว้นแต่จะได้รับอนุญาตโดยความเห็นชอบจากมติที่ประชุมใหญ่ไว้ก่อนแล้ว

ข้อ 16 เற்றுญิกจะเก็บรักษาเงินสดของสมาคมฯ ไว้ได้ไม่เกิน 5,000.00 บาท นอกนั้นต้องนำฝากธนาคารในนามของสมาคมฯ โดยให้มีผู้ลงลายมือชื่อร่วมกัน 3 คนดังนี้

- (1) นายกสมาคมฯ
- (2) รองนายกสมาคมฯ
- (3) เลขานุการ

ในกรณีที่จะจำเป็นต้องถือเงินสดมากกว่า 5,000.00 บาท ให้เหรียญกษาปณ์ติดต่อกคณะกรรมการ

ข้อ 17 การจ่ายเงินให้เหรียญกษาปณ์เป็นผู้จ่ายได้ตามหลักฐานการขอเบิกจ่ายที่เป็นหนังสือ ซึ่งมีนายกสมาคมฯ ร่วมกับกรรมการอื่นที่มีใช้กรรมการเหรียญกษาปณ์หรือผู้ช่วยเหรียญกษาปณ์อีก 1 คน เป็นผู้ลงนามร่วมกัน ถ้าสั่งจ่ายเงินเกิน 100,000.00 บาท จะต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการก่อน การสั่งจ่ายเงินหรือเบิกจากธนาคาร บุคคลต่อไปนี้จะต้องลงลายมือชื่อร่วมกัน

(1) นายกสมาคมฯ หรือรองนายกสมาคมในกรณีที่นายกสมาคมฯ ไม่อยู่หรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้

(2) เลขานุการ

(3) เหรียญกษาปณ์

ในกรณีที่เลขานุการหรือเหรียญกษาปณ์ไม่อยู่ในคณะกรรมการแต่งตั้งกรรมการ ผู้ใดคนหนึ่งเป็นผู้มีอำนาจลงลายมือชื่อจ่ายเงินด้วยก็ได้

การตรวจสอบสถานการณ์การเงินของสมาคมฯ ให้คณะกรรมการมีหน้าที่พิจารณาและรับทราบสถานการณ์การเงินตามที่เหรียญกษาปณ์สรุปรายงานเสนอในแต่ละเดือน และการรายงานสถานะการเงินนี้ เหรียญกษาปณ์จะต้องนำเสนอให้กรรมการทุกคนพิจารณาล่วงหน้าอย่างช้าก่อนวันประชุมของคณะกรรมการ 1 วัน

ข้อ 18 สมาคมฯ จะต้องจัดทำงบดุลอย่างน้อยครั้งหนึ่งทุกรอบ 12 เดือน อันจัดว่าเป็นรอบปีการบัญชีของสมาคมฯ งบดุลต้องมีรายการแสดงจำนวนสินทรัพย์และหนี้สินของสมาคมฯ กับทั้งบัญชีรายรับรายจ่ายงบดุลต้องทำให้แล้วเสร็จ และจัดทำให้ผู้สอบบัญชีตรวจสอบและนำเสนอขอรับรองต่อที่ประชุมใหญ่ภายใน 150 วัน นับแต่วันสิ้นปีการบัญชี และรายการกิจการพร้อมทั้งสำเนางบดุลเสนอต่อนายทะเบียนฯ ภายใน 30 วัน นับแต่วันที่ที่ประชุมใหญ่รับรอง

ข้อ 19 ผู้สอบบัญชีซึ่งได้รับเลือกตั้งจากที่ประชุมใหญ่มีหน้าที่ตรวจสอบบัญชี หลักฐานการรับจ่ายเงินและทรัพย์สินของสมาคมฯ และเสนอความเห็นต่อที่ประชุมใหญ่ ในกรณีที่คณะกรรมการเห็นสมควรให้มีผู้ตรวจสอบบัญชีภายใน เพื่อปฏิบัติหน้าที่ที่อาจแต่งตั้งจากสมาชิกของสมาคมฯ ได้ไม่เกิน 2 คน งดยมติเห็นชอบของคณะกรรมการ

หมวด 8

การประชุมใหญ่

ข้อ 20 การประชุมใหญ่คือ การประชุมของสมาชิกทุกคนตามทะเบียนที่มีสิทธิเข้าประชุมได้ ตามข้อบังคับของสมาคมฯ ในข้อ 11 (1) การประชุมใหญ่นี้ 2 ประเภทคือ การประชุมใหญ่สามัญ และการประชุมใหญ่วิสามัญ

1. การประชุมใหญ่สามัญ

1.1 การประชุมใหญ่สามัญครั้งแรก หมายถึงการประชุมใหญ่ภายใน 120 วัน นับแต่วันที่จดทะเบียนเพื่อเลือกตั้งคณะกรรมการและมอบหมายการตั้งบงก้าให้คณะกรรมการและอนุมัติร่างข้อบังคับที่ได้ยื่นต่อนายทะเบียนฯ

1.2 การประชุมใหญ่สามัญประจำปี หมายถึง การประชุมใหญ่ที่จัดให้มีปีละครั้ง และจะต้องจัดให้มีขึ้นภายใน 150 วัน หลังจากวันสิ้นสุดทางบัญชี เวลาและสถานที่ที่ประชุมให้คณะกรรมการสมาคมฯ เป็นผู้พิจารณา กรณีที่มีเหตุจำเป็นให้คณะกรรมการสมาคมฯ เป็นผู้พิจารณาเปลี่ยนแปลงวัน เวลาของการประชุมได้

2. การประชุมใหญ่วิสามัญ หมายถึง การประชุมที่คณะกรรมการจัดให้มีขึ้นหรือสมาชิกผู้มีสิทธิตามข้อบังคับของสมาคมฯ ไม่น้อยกว่าหนึ่งในห้าของจำนวนสมาชิกทั้งหมดหรือไม่น้อยกว่า 100 คน ลงลายมือชื่อทบทหนังสือโดยแจ้งวัตถุประสงค์และเหตุผลที่ร้องขอต่อคณะกรรมการให้เรียกประชุมใหญ่ภายใน 30 วัน นับแต่วันที่ได้รับหนังสือ ถ้าคณะกรรมการไม่เรียกประชุมใหญ่ ภายในระยะเวลาดังกล่าว สมาชิกมีสิทธิแจ้งเป็นหนังสือให้นายทะเบียนทราบเพื่อพิจารณาสั่งให้คณะกรรมการเรียกประชุมใหญ่ภายในระยะเวลาที่นายทะเบียนฯ กำหนด

ข้อ 21 การประชุมใหญ่สามัญครั้งแรก ผู้เริ่มก่อการเป็นผู้เรียกประชุม ส่วนประชุมใหญ่สามัญประจำปี และการประชุมใหญ่วิสามัญ นายกสมาคมฯ หรือเลขานุการของสมาคมฯ ที่ได้รับมอบหมายจากนายกสมาคมฯ เป็นผู้เรียกประชุมโดยปิดประกาศที่สำนักงานของสมาคมฯ หรือด้วยวิธีอื่นเพื่อให้สมาชิกทราบ รวมทั้งผู้เรียกประชุมต้องแจ้งเป็นหนังสือให้นายทะเบียนฯ ทราบเป็นการล่วงหน้าไม่น้อยกว่า 7 วันก่อนวันประชุมการประชุมใหญ่ไม่ว่ากรณีใด ๆ ให้กระทำได้เฉพาะในวันที่เป็นวันหยุดราชการหรือวันหยุดตามประเพณี

ข้อ 22 การประชุมใหญ่ต้องมีสมาชิกไม่น้อยกว่า 100 คน ตามทะเบียนเข้าประชุมจึงจะครบองค์ประชุมเมื่อถึงกำหนดเวลาประชุมแล้ว หากสมาชิกยังไม่ครบองค์ประชุมตามกล่าวข้างต้นให้นายกสมาคมแจ้งขยายกำหนดเวลาเริ่มประชุมออกไปได้อีกไม่เกินหนึ่งชั่วโมง ให้สมาชิกในที่ประชุมทราบ หากพ้นกำหนดเวลาที่ได้ขยายแล้วแต่องค์ประชุมยังไม่ครบตามที่กำหนดอีกให้เลื่อนการประชุมออกไปภายใน 30 วัน นับจากที่ไม่อาจประชุมได้ ในการประชุมครั้งหลังนี้ไม่จำเป็นต้องครบองค์ประชุมการประชุมจะมีระเบียบวาระอย่างน้อย ดังต่อไปนี้

1. การประชุมใหญ่สามัญครั้งแรก
 - 1.1 แดลงกิจการที่ได้กระทำไปแล้ว
 - 1.2 อนุมัติร่างข้อบังคับ
 - 1.3 เลือกตั้งผู้สอบบัญชี
 - 1.4 เลือกตั้งกรรมการ
 - 1.5 เรื่องอื่น ๆ ถ้ามี
2. การประชุมใหญ่สามัญประจำปี
 - 2.1 รับรองรายงานการประชุมใหญ่ครั้งที่แล้ว
 - 2.2 เสนอรานงานประจำปี
 - 2.3 เสนอบดุลและรายงานการสอบบัญชี เพื่อให้สมาชิกพิจารณารับรอง
 - 2.4 การเลือกตั้งผู้สอบบัญชี
 - 2.5 เสนอนโยบาย หลักการดำเนินงาน แผนงานและงบประมาณรายรับและรายจ่ายของสมาคมฯ ในปีต่อไป
 - 2.6 การเลือกตั้งกรรมการ
 - 2.7 เรื่องอื่น ๆ (พิจารณาเรื่องที่สมาชิกได้แจ้งขอไว้หรือในที่ประชุมเสนอ)

สำหรับระเบียบวาระประชุมใหญ่วิสามัญหอนุโลมตามการประชุมใหญ่สามัญประจำปี

ข้อ 23 สมาชิกที่ประสงค์จะเสนอบัญญัติเรื่องใด ๆ เข้าไว้ในวาระการประชุม ให้เสนอเรื่องต่อนายกสมาคมหรือเลขาธิการสมาคมภายในระยะเวลาที่คณะกรรมการสมาคมฯ กำหนดไว้ก่อนการประชุมใหญ่ และเรื่องที่จะเสนอนั้นต้องมีสมาชิกร่วมสนับสนุนไม่น้อยกว่า 20 คน

ข้อ 24 การออกเสียงลงมติเรื่องใด ๆ ในที่ประชุมใหญ่ให้ถือคะแนนเสียงข้างมากของสมาชิกผู้มีสิทธิ ถ้าमतินาเรื่องใดมีคะแนนเสียงเท่ากัน ให้ประธานในที่ประชุมลงคะแนนเสียงอีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด

ข้อ 25 วิธีการออกเสียงลงคะแนนในเรื่องใด ซึ่งจะต้องขอมติที่ประชุมใหญ่ นั้น อาจจะใช้วิธีการอย่างใดอย่างหนึ่งดังต่อไปนี้

- (1) ลงคะแนนเสียงโดยวิธีเปิดเผย
- (2) ลงคะแนนเสียงโดยวิธีลับ ทั้งนี้ตามแต่มติที่ประชุมใหญ่ เห็นสมควร

ข้อ 30 นอกจากกรรมการจะพ้นจากตำแหน่งตามวาระตามข้อ 29 แล้วให้กรรมการพ้นจากตำแหน่งในกรณีดังต่อไปนี้

- (1) ตาย
- (2) ลาออกโดยแจ้งเป็นหนังสือต่อนายกสมาคมฯ หรือผู้ทำการแทน และการแสดงเจตนาจะมีผลตั้งแต่วันที่หนังสือนั้นไปถึงนายกสมาคมฯ หรือผู้ทำการแทนนายกสมาคมฯ หรือผู้ทำการแทนแจ้งการลาออกของกรรมการต่อที่ประชุมกรรมการที่จะมีในคราวต่อไป พร้อมทั้งแจ้งให้นายทะเบียนฯ ทราบด้วยภายในกำหนดไม่เกิน 7 วัน นับแต่วันที่ได้รับหนังสือการลาออก

- (3) เป็นบุคคลไร้ความสามารถหรือเสมือนไร้ความสามารถตามคำสั่งศาล
- (4) ได้รับความจำคุก โดยคดีพินาศถึงที่สุดให้จำคุก
- (5) ที่ประชุมใหญ่มีมติไม่ไว้วางใจ
- (6) ผ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามข้อบังคับหรือมติใด ๆ ของที่ประชุมใหญ่อันชอบด้วยกฎหมายหรือกระทู้การอันน่าจะความเสียหายให้แก่สมาคมฯ และคณะกรรมการ 2 ใน 3 มีมติห้ามปฏิบัติหน้าที่และที่ประชุมใหญ่มีมติให้ออก

(7) ขาดคุณสมบัติ ตามข้อ 28

(8) ไม่เข้าร่วมประชุมคณะกรรมการเป็นเวลาติดต่อกันเกินกว่า 3 ครั้ง โดยไม่มีเหตุผลอันสมควร

(9) นายทะเบียนฯ มีคำสั่งให้พ้นจากตำแหน่งในกรณีที่กระทำการฝ่าฝืนกฎหมาย กรรมการที่พ้นจากตำแหน่งในกรณีเช่นว่านี้จะไม่สิทธิสมัครและรับเลือกตั้งเป็นกรรมการอีกจนกว่าจะพ้น 1 ปี นับแต่วันที่พ้นจากตำแหน่ง

ข้อ 31 ให้กรรมการพ้นจากตำแหน่งทั้งคณะ ในกรณีดังต่อไปนี้

- (1) กรรมการพ้นจากตำแหน่งตามข้อ 30 เกินกึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งหมด ตามที่กำหนดขึ้นในการเลือกตั้งแต่ละสมัย
- (2) ที่ประชุมใหญ่มีมติไม่ไว้วางใจกรรมการทั้งคณะ

(3) นายทะเบียนฯ มีคำสั่งให้พ้นจากตำแหน่งทั้งคณะในกรณีที่ทำกาการฝ่าฝืนกฎหมาย กรรมการที่พ้นจากตำแหน่งในกรณี เช่นว่านี้ จะไม่มีสิทธิสมัครและรับเลือกตั้ง เป็นกรรมการอีกจนกว่าจะพ้น 1 ปี นับแต่วันที่สั่งให้พ้นจากตำแหน่ง

ข้อ 32 เมื่อคณะกรรมการพ้นจากตำแหน่งทั้งคณะ ให้คณะกรรมการที่พ้นจากตำแหน่งจัดให้มีการเลือกตั้งคณะกรรมการชุดใหม่จากที่ประชุมใหญ่ภายใน 30 วัน นับแต่วันที่ครบวาระหรือวันที่พ้นจากตำแหน่งทั้งคณะแล้วแต่กรณี และมอบหมายอำนาจหน้าที่และกิจการทั้งปวงของสมาคมฯ ให้คณะกรรมการชุดใหม่รับมอบไปดำเนินการภายใน 15 วัน นับแต่วันที่มีการเลือกตั้งคณะกรรมการที่พ้นจากตำแหน่งต้องอยู่ในตำแหน่ง เพื่อดำเนินงานต่อไปจนกว่าจะตั้งคณะกรรมการชุดใหม่

ข้อ 33 เมื่อคณะกรรมการพ้นจากตำแหน่งทั้งคณะ ให้คณะกรรมการที่พ้นจากตำแหน่งจัดให้มีการเลือกตั้งคณะกรรมการชุดใหม่จากที่ประชุมใหญ่ภายใน 30 วัน นับแต่วันที่ครบวาระหรือวันที่พ้นจากตำแหน่งทั้งคณะแล้วแต่กรณี และมอบหมายอำนาจหน้าที่และกิจการทั้งปวงของสมาคมฯ ให้คณะกรรมการชุดใหม่รับมอบไปดำเนินการภายใน 15 วัน นับแต่วันที่มีการเลือกตั้งคณะกรรมการที่พ้นจากตำแหน่งต้องอยู่ในตำแหน่ง เพื่อดำเนินงานต่อไปจนกว่าจะตั้งคณะกรรมการชุดใหม่

ข้อ 34 คณะกรรมการเป็นผู้ดำเนินการของสมาคมฯ ให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ ข้อบังคับและมติของที่ประชุม และเป็นตัวแทนสมาคมฯ ในกิจการอันเกี่ยวกับบุคคลภายนอก เพื่อกำหนดคณะกรรมการจะมอบหมายให้กรรมการคนหนึ่งหรือหลายคน ทำการแทนก็ได้โดยมีหลักฐานเป็นหนังสือประทับตราของสมาคมฯ โดยนายกสมาคมฯ เป็นผู้ลงนาม เว้นแต่คณะกรรมการจะมีมติมอบหมายให้กรรมการผู้ใดผู้หนึ่งลงนามแทนนายกสมาคมฯ เฉพาะกรณี

ข้อ 35 ให้กรรมการซึ่งได้รับการเลือกตั้งจากที่ประชุมใหญ่เลือกกรรมการด้วยกัน เพื่อดำรงตำแหน่งนายกสมาคม เลขานุการ เหรัญญิก นายทะเบียน และกรรมการ ในตำแหน่งอื่น ๆ ที่เห็นสมควร

ข้อ 36 คณะกรรมการอาจแต่งตั้งอนุกรรมการ เพื่อปฏิบัติงานตามที่มอบหมายให้

ข้อ 37 คณะกรรมการสมาคมฯ มีอำนาจหน้าที่ดังนี้

- (1) พิจารณารับสมัครสมาชิก
- (2) เรียกหรือเก็บเงินค่าบำรุงตามอัตราที่กำหนดในข้อบังคับของสมาคมฯ
- (3) จัดประชุมใหญ่หรือเรียกให้มีการประชุมใหญ่วิสามัญ หากคณะกรรมการ

พิจารณาเห็นสมควร

- (4) เสนองบประมาณประจำปี รายการกิจกรรม และฐานะการเงิน ต่อที่ประชุมใหญ่
- (5) ยื่นข้อ เสนอต่อคณะกรรมการกิจการสัมพันธ์ เกี่ยวกับสิทธิประโยชน์
- แทนสมาชิก
- (6) ยื่นคำร้องทุกข์ เกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ต่อคณะกรรมการกิจการสัมพันธ์
- แทนสมาชิก
- (7) จัดให้มีบริหารให้คำปรึกษา เพื่อแก้ไขปัญหา หรือขอจัดซื้อจัดจ้างเกี่ยวกับการบริหารงานและการทำงาน
- (8) จัดให้มีการบริการเกี่ยวกับการจัดสรรเงิน หรือทรัพย์สิน เพื่อสวัสดิการของสมาชิกหรือเพื่อสาธารณะประโยชน์ ทั้งนี้ตามที่ที่ประชุมใหญ่เห็นสมควร
- (9) กำหนดและพิจารณาปรับปรุงแก้ไขข้อบังคับ และระเบียบเกี่ยวกับการดำเนินการด้านสวัสดิการ โดยมติที่ประชุมใหญ่
- (10) จัดให้มีบริการสนเทศ เพื่อให้สมาชิกมาติดต่อเกี่ยวกับการจัดหางานและข่าวสารบริการ

ข้อ 38 ห้ามมิให้คณะกรรมการและกรรมการผู้แทนหน้าที่แทนสมาคมฯ เรียกหรือรับ หรือยอมจะรับเงิน ทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใดจากผู้อื่นเพื่อกระทำการไม่กระทำหรือประวิงการกระทำอันขัดต่อวัตถุประสงค์ของสมาคมฯ ซึ่งอาจเป็นคุณหรือเป็นโทษแก่บุคคลหรือคณะบุคคลใดหรืออาจเสียหายแก่สมาคมฯ"

ข้อ 39 กรรมการผู้ใดก่อให้เกิดหนี้แก่สมาคมฯ โดยไม่ชอบด้วยข้อบังคับหรือมติที่ประชุมกรรมการผู้หนึ่งจะต้องรับผิดชอบในหนี้สินนั้น เป็นการส่วนตัว

ข้อ 40 อำนาจหน้าที่ของกรรมการในตำแหน่งต่าง ๆ ดังนี้

นายกสมาคมฯ

1. เป็นประธานดำเนินการประชุมในที่ประชุมใหญ่ของสมาคมฯ และที่ประชุมกรรมการ
2. ควบคุมการบริหารงานทั่วไปของสมาคมฯ และดูแลให้เจ้าหน้าที่ฝ่ายของสมาคมฯ ปฏิบัติตามระเบียบข้อบังคับของสมาคมฯ
3. จัดการและดำเนินกิจการสมาคมฯ ให้เป็นไปตามกฎข้อบังคับของสมาคมฯ และมติของที่ประชุมใหญ่

รองนายกสมาคมฯ

ช่วยเหลือนายกสมาคมฯ หรือกระทำการแทนนายกสมาคมฯ เมื่อนายกสมาคมฯ ไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้

เลขานุการ

1. บริหารงานของสมาคมฯ ตามระเบียบข้อบังคับและดำเนินการตามคำสั่งหรือมติของที่ประชุมใหญ่และคณะกรรมการ
2. ดำเนินการจัดเตรียมการประชุม และการบันทึกรายการประชุม
3. จัดทำรายงานประจำปี แสดงผลการดำเนินงานของสมาคมฯ และเสนอนายกสมาคมฯ เพื่อแถลงต่อที่ประชุมใหญ่ในคราวที่เสนองบดุลและรายงานการสอบบัญชี
4. แจ้งผลการประชุมให้สมาชิกทราบและให้ส่งสำเนารายงานการประชุมใหญ่ไปยังนายทะเบียนฯ ภายใน 30 วัน นับแต่วันที่มีการประชุม
5. จัดส่งสำเนารายงานการสอบบัญชีและงบดุลให้แก่นายทะเบียนฯ ภายใน 30 วัน นับแต่วันที่ที่ประชุมใหญ่รับรอง
6. ควบคุมดูแลและรับผิดชอบงานในด้านเอกสารหนังสือและประกาศต่าง ๆ ของสมาคมฯ ที่จะติดต่อกับสมาชิกและบุคคลภายนอก

ผู้ช่วยเลขานุการ

ช่วยเหลือเลขานุการหรือกระทำการแทนเลขานุการเมื่อเลขานุการไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้

เหรียญก

1. มีหน้าที่ในการรับจ่านและรักษาเงิน ตลอดจนการตัดทမ်းและควบคุมบัญชีการเงินของสมาคมฯ
2. จัดเตรียมทำรายงานและฐานะการเงินเสนอต่อคณะกรรมการเป็นรายเดือน เพื่อเสนอต่อที่ประชุมใหญ่

3. จัดทำบัญชีรายรับ บัญชีรายจ่าย บัญชีทรัพย์สิน ลูกหนี้ เจ้าหนี้ ของสมาคมฯ ตามที่กฎหมายกำหนด

ผู้ช่วย เสร็จบัญชี

ช่วยเหลือ เสร็จบัญชีหรือกระทำการแทน เสร็จบัญชี เมื่อ เสร็จบัญชีไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ เว้นแต่เรื่องการจ่ายเงินของสมาคมฯ แต่ถ้าคณะกรรมการมีมติมอบหมายหน้าที่แทนก็ให้มีอำนาจกระทำการแทนได้

นายทะเบียน

1. รับสมัครและจัดทำทะเบียนสมาชิกของสมาคมพนักงานรัฐวิสาหกิจการ
ประปานครหลวง

1.1 ทะเบียนสมาชิกอย่างน้อยต้องมีรายการดังต่อไปนี้

- (1) ลำดับที่การเข้าเป็นสมาชิก
- (2) ชื่อสมาชิก
- (3) ลำดับเลขทะเบียนประจำตัวสมาชิก
- (4) วัน เดือน ปี เกิดของสมาชิก
- (5) สัญชาติของสมาชิก
- (6) ที่อยู่
- (7) หน้าที่การงาน
- (8) เป็นพนักงานตั้งแต่
- (9) ชื่อรัฐวิสาหกิจ
- (10) ที่ตั้งรัฐวิสาหกิจ
- (11) ประเภทกิจการ
- (12) วันรับเข้าเป็นสมาชิก
- (13) วันออกจากสมาคม

1.2 ทะเบียนคำประสง อย่างน้อยต้องมีรายการดังต่อไปนี้

- (1) ลำดับเลขทะเบียนประจำตัวสมาชิก
- (2) ชื่อสมาชิก
- (3) รายการชำระค่าบำรุงแต่ละเดือน หรือแต่ละงวด หรือ

แต่ละปี

2. การเปลี่ยนแปลงที่อยู่หรือการย้ายสถานที่ทำงานของสมาชิก ให้นำทะเบียนแจ้งต่อที่ประชุมคณะกรรมการเพื่อทราบ

การประชุมของคณะกรรมการ

ข้อ 41 การประชุมสามัญ คณะกรรมการต้องจัดให้มีการประชุมอย่างน้อยเดือนละ 1 ครั้ง การประชุมวิสามัญจะจัดให้มีขึ้นในกรณีดังต่อไปนี้

- (1) นายกสมาคมฯ เป็นผู้เรียกประชุม
- (2) กรรมการไม่น้อยกว่า 1 ใน 5 ของคณะกรรมการเข้าชื่อเรียกประชุม

หมวด 10

การแก้ไขเพิ่มเติมข้อบังคับ

ข้อ 42 ถ้าที่ประชุมวิสามัญครั้งแรก พิจารณานุมัติร่างข้อบังคับฉบับขอจัดตั้งสมาคมแล้ว ให้ผู้เริ่มก่อการนำเสนอข้อบังคับไปจดทะเบียนกับนายทะเบียนฯ ภายใน 14 วัน นับแต่วัน
ที่ที่ประชุมใหญ่ลงมติ

ข้อ 43 การแก้ไขเพิ่มเติมข้อบังคับอาจจะเสนอโดยคณะกรรมการหรือโดยสมาชิก ซึ่งมีจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในสิบของจำนวนสมาชิกทั้งหมด หรือสมาชิกไม่น้อยกว่า 50 คน เข้าชื่อเสนอ
ให้ที่ประชุมใหญ่ได้พิจารณาและจะกระทำได้อาจได้รับมติเสียงข้างมากจากที่ประชุม เมื่อแก้ไข
เพิ่มเติมข้อบังคับแล้ว นายกสมาคมฯ ต้องนำไปจดทะเบียนต่อนายทะเบียนฯ ภายใน 14 วัน นับ
แต่วันที่ที่ประชุมใหญ่ลงมติและจะมีผลใช้บังคับเมื่อนายทะเบียนฯ รับจดทะเบียนแล้ว

ลงชื่อ ประทีป ไชยสมศรี ผู้เริ่มก่อนการ ลงชื่อ ประชิต ทองคำ ผู้เริ่มก่อนการ
(นายประทีป ไชยสมศรี) (นายประชิต ทองคำ)

ลงชื่อ หงสา ภาพสิงห์ ผู้เริ่มก่อนการ ลงชื่อ สงบ หมั่นไตร ผู้เริ่มก่อนการ
(นายหงสา ภาพสิงห์) (นายสงบ หมั่นไตร)

ลงชื่อ สมนึก พลอยบุศย์ ผู้เริ่มก่อนการ ลงชื่อ จเร รัตนารณ์ ผู้เริ่มก่อนการ
(นายสมนึก พลอยบุศย์) (นายจเร รัตนารณ์)

ลงชื่อ อาวุธ วันชม ผู้เริ่มก่อนการ ลงชื่อ ประสมยา บุรณาหาร) ผู้เริ่มก่อนการ
(นายอาวุธ วันชม) (นายประสมยา บุรณาหาร)

ลงชื่อ สมสิทธิ์ ศรีนาชู ผู้เริ่มก่อนการ ลงชื่อ พรชัย จัตรแก้ว ผู้เริ่มก่อนการ
(นายสมสิทธิ์ ศรีนาชู) (นายพรชัย จัตรแก้ว)

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ประวัติของผู้เขียน

ชื่อ นายประกายเพชร นิชานนท์ นามสกุลเดิม กองพลพรหม
เกิดวันที่ 18 ตุลาคม พ.ศ. 2493
สถานที่เกิด สถานีส่งเสริมการเกษตร ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
ต. ท่าพระ อ. เมือง จ. ขอนแก่น
บิดา-มารดา นายจันทร์ - นางประมวล กองพลพรหม
ผู้อุปการะ 1. นายแจ้ง - นางเพียงใจ กองพลพรหม
2. นายวิจักขณ์ - รองศาสตราจารย์ จารูณี กองพลพรหม
คู่สมรส นายธรรมบุญ นิชานนท์
บุตร นายสมาธิ, นายปณิธาน, ด.ช.ธรรมนันท์ นิชานนท์
การศึกษา รัฐศาสตรบัณฑิต สาขาการระหว่างประเทศและการทูต
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
รับราชการ สำนักงานแรงงานจังหวัดสระบุรี (2518)
สำนักงานแรงงานจังหวัดนครศรีธรรมราช (2519-2528)
สำนักงานเลขานุการกรมแรงงาน (2528-2531)
กองการจัดหางาน (2531-2534)
สำนักงานแรงงานเขตคลองสาน (2535)
สถาบันพัฒนาฝีมือแรงงาน จ.ขอนแก่น (2536)
ปัจจุบัน สำนักงานแรงงานและสวัสดิการสังคม จังหวัดสมุทรสาคร
(1 มิ.ย. 2537-ปัจจุบัน)

